

ŠIANDIEN YPATINGAI GERBIAME LIETUVES MOTINAS, IŠAUGINUSIAS TAUTAI SUSIPRATUSIUS SŪNUS IR DUKRAS, KAD LIETUVA VĖL BŪTŲ PATI SAVĖS VALDOVĖ!

Bernardas Brazdžionis

MAŽOJI MOTINA

Niekur nemini jie tavo mažo vardo,
O esi tu, mano Motina, esi.
Niekur jie nemato tavo mažo vardo,
O šviesi tu, mano Motina, šviesi!

Išrašys jie tavo sodus ir sodybas,
Ir beturtė, ir bekraitė būsi tu,
Išvays tave iš sodų ir sodybų, -
Liks našlaitei tik dalia kapų šaltų ...

Ne!

Tavo gyslom gyvas teka mano kraujas,
Tavo skausmas - ir mana širdies žaizda,
Mano gyslom teka gyvas tavo kraujas,
Tavo džiaugsmas - ir mana širdies daina!

Jei tu mirtum, aš tavam kely dar gyvas,
Jei aš mirčiau, liktum, Motin, tu gyva!
Amžiai nešė, amžiai neš dar tavo sielą gyvą -
Tu mažoji, tu didžioji Lietuva.

1940. IX. 15.

PREZIDENTO V. ADAMKAUS TESTAMENTAS

Premjero Andriaus Kubiliaus vertinimu, Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus Seimui pateiktas metinis pranešimas yra išskirtinis ta prasme, kad tai yra tam tikras jo politinis testamentas.

"Valdo Adamkaus prezidentavimo dešimtmetis, kuris artėja prie pabaigos, be abejo, yra išskirtinis Lietuvos istorijoje. Mes galime skirstyti Lietuvos paskutinį dvidešimtmetį iki Prezidento Adamkaus, su Prezidentu Adamkumi ir dabar kelti klausimą, kaip atrodys mūsų valstybės gyvenimas po Prezidento Valdo Adamkaus. Iš tikrųjų per šituos 20 metų Lietuva turėjo tris valstybės vadovus - Landsbergį, Brazauską ir Adamką. Kiekvienas iš jų buvo labai savotiškas, bet prezidentas Adamkus Prezidento kartelę pakėlė tikrai pakankamai aukštai, ir būsimiems prezidentams bus iš tikrųjų didelis iššūkis tokiam lygyje išlaikyti prezidento posto autoritetą", - iš klausęs prezidento metinį pranešimą žurnalistams sakė A. Kubilius.

Jo manymu, šalies vadovo pranešime pateikta analizė labai

objektyvi: kodėl mes į šią ekonomikos ir finansų krizę atėjome labai silpnai pasirengę, kodėl iki šiol nebuvo vykdomos reformos? "Ta analizė yra tikrai objektyvi ir gili", - teigė Vyriausybės vadovas A. Kubilius. Jo manymu, prezidento pagrindinis teigimas, kad valstybės gyvenimas ir politika negali palikti moralės šalikelėje, yra labai stipri žinia, kurios labai seniai reikėjo Lietuvai. "Tik moralinis apsigalėjimas ir moralinis atgimimas gali padėti Lietuvai įveikti ekonominę ir vertybinę krizę, laiduoti žmonių gerovę ir šviesesnę ateitį. Kito kelio nėra", - pabrėžė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Jis su savo metiniu pranešimu paskutinį kartą kreipėsi į Seimą ir Lietuvos žmones. **LGITIC**

Rusija balandžio 28 d. paskelbė apie mažiausiai penkis naujos kartos tarpžemyninių raketų bandymus, praneša agentūra AP. Gynybos viceministras generolas pulkininkas Vladimir Popovkin pareiškė, jog raketos „Bulava“ turi būti nuodugnai išbandytos.

“Lietuvos mokykla” buvo pirmoji skulptoriaus **Petro Rimšos** kūrybos kompozicija pirmojoje skulptoriaus lietuvių dailės parodoje, sulaukusi labai palankių įvertinimų. Lietuvė motina, prie ratelio, slaptai moko vaiką lietuviškai skaityti – sukdama ratelį, viena ranka laiko siūlą, antra – rodo vaikui į knygą skaityti.

NORIMA PASKELBTI BUVUSIŲ KGB KADRINIŲ DARBUOTOJŲ PAVARDES

Siūloma pavišinti buvusių KGB kadrinių darbuotojų pavardes. Tai numatanti įstatymo projektą Seimo posėdžių sekretariate įregistravo Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Arvydas Anušauskas ir parlamentarė Agnė Bilotaitė. Seimo pritarmu, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras būtų įpareigotas sudaryti ir viešai paskelbti asmenų, buvusių kadriniais KGB darbuotojais, sąrašą, kuriame būtų nurodoma asmens vardas, pavardė, laipsnis, buvusios pareigos ir darbo KGB laikotarpis.

2009 m. sausio 1 d. baigė galioti įstatyme "Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos" numatyti darbo apribojimai buvusiems kadriniams SSRS valstybės saugumo komiteto (KGB) darbuotojams.

Projekto rengėjų teigimu, pasibaigus apribojimų laiko-

tarpiui visuomenė neturėjo galimybės susipažinti su KGB, pripažinta nusikalstama organizacija ir jos darbuotojų sąrašais. Tuo tarpu slaptieji KGB bendradarbiai buvo viešinami.

"Toks pavišinimas reikalingas, kad pagaliau visuomenė įgytų galimybę sužinoti apie buvusius KGB kadrinius darbuotojus, kurie tam tikru laiku ne tik ištikimai tarnavo Lietuvą okupavusiais valstybei, bet ir asmeniškai buvo atsakingi už vykdytą persekiojimą, terorą, represijas ir žmogaus teisių pamynimą", teigia Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos narys Arvydas Anušauskas.

"KGB karininkai nė kiek neapgailėstaudami dėl praeties, naudojasi demokratijos privilegijomis ir bylinėjasi su Lietuva tarptautiniuose teismuose", - sako A. Bilotaitė. Jos teigimu, viešumas yra vienas iš demokratijos bruožų, todėl žmonės turi teisę žinoti kas yra kas. **LGITIC**

LIETUVOS PREZIDENTO PASKUTINIS PRANEŠIMAS

*Gerbiame,
Lietuvos Respublikos
Seimo Pirmininke,
Seimo nariai,
Lietuvos piliečiai,*

Paskutinį kartą savo metiniu pranešimu kreipiuosi į Lietuvos žmones ir Lietuvos parlamentą. Kitais metais šią konstitucinę pareigą atliks jau kitas valstybės vadovas, laikydamasis savo nuostatų ir vertybių hierarchijos, iš savo pozicijų žvelgdamas į įvairių Lietuvos gyvenimo sričių dabartį ir ateitį. Mano mintis apie šalies iššūkius ir galimybes juos įveikti Lietuvos žmonės jau ne kartą girdėjo.

Man teko didelė garbė ir atsakomybė dvi kadencijas - dešimt metų - tautos valia būti laisvos demokratinės Lietuvos prezidentu. Tai - daugiau nei pusė dvidešimtuosius metus skaičiuojančios vėl atkurtos mūsų nepriklausomos valstybės istorijos. Visą šį laiką kalbėjau ir dirbau kaip liepė širdis, vadovaudamasis Konstitucijos normomis ir savo įsitikinimais, siekdamas Tėvynės gerovės.

Šią kadenciją taip pat esu ne kartą išdėstęs savo požiūrį į svarbiausius mūsų šalies visuomenei klausimus. Šiandien pasidalysiu keletu bendresnių minčių apie Lietuvos dabartį ir ateitį bei mus, Lietuvos tautą, einančią savosios istorijos keliu.

Šiomet švenčiame Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį. Tačiau jei paklaustumė jos piliečių, koks įvykis jiems svarbiausias, manau, daugelis atsakytų, kad šalies tūkstantmetį gožia sunkmečio rūpesčiai. Toks išskirtinio jubiliejaus ir mus ištikusio nuosmukio sutapimas - išraiškingas nuolat mus lydinčio dvilypumo simbolis. Šalia laimėjimų - nuolatinės abejonės ir nepasitikėjimas, šalia akivaizdžios pažangos - jausmas, kad padaryta per mažai, šalia kalbų apie viltį ir lūkesčius - nerimas dėl ateities. Kartu su Lietuva ieškojau ir ieškau atsakymo į

(Nukelta į 4 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Artėjančios Motinos dienos proga Prezidentas Valdas Adamkus apdovanojo ordino "Už nuopelnus Lietuvai" medaliais daugiavaikės motinas. "Jūsų meilės savo šeimoms ir savo vaikams kupini žvilgsniai liudija, kad savo pasiaukojimu ir atsidavimu rodote gražiausią gyvenimo pavyzdį. Tai ir yra tikroji Lietuva, kurią privalome visi ypač branginti", - kreipdamasis į motinas, užauginusias ne vieną vaiką, sakė prezidentas. Pabrėžęs, kad gausios šeimos yra gražiausia dovana Lietuvai, miestų ir miestelių bendruomenėms, šalies vadovas patvirtino, kad šiuo sunkmečiu valstybė privalo užtikrinti gražių ir darnių šeimų visavertį gyvenimą. V. Adamkus palinkėjo visoms mamoms, kad jas nuolat lydėtų neblėstantis vaikų dėmesys ir dėkingumas, o visas šeimas gaubtų jaukumas, šiluma ir meilė. Nuo 2003 metų kiekvieną pavasarį prezidentas V. Adamkus pagerbia daugiavaikės motinas - įteikia joms apdovanojimus, primena Prezidento spaudos tarnyba.

Vilniaus miesto 1-asis apylinkės teismas dėl galbūt paaiškėsiančių privataus gyvenimo aplinkybių nusprendė Baltarusijoje prieš pustrėčių metų žuvusio Valstybės saugumo departamento (VSD) karininko **Vytauto Pociūno** našlės Liudvikos Pociūnienės skundą nagrinėti uždarame posėdyje. Tokį prašymą pateikė Generalinei prokuratūrai atstovaujantis prokuroras Mindaugas Gylys. Pati L.Pociūnienė ir jos advokatas Jonas Butkus teigė, kad uždaras posėdis nėra būtinas. Anot advokato, pagrindų nagrinėti uždarame posėdyje skundo nėra, esą privataus gyvenimo aplinkybės jau buvo paviešintos žiniasklaidoje ir "nieko naujo nebus pasakyta".

Žemaičiai Vilniui nušluostė nosį. Jie parodė, ką Lietuva turėtų pristatyti, kuo sudominti užsieniečius renginio "Vilnius - Europos kultūros sostinė 2009" metu. Ir įdomu, ir savita, ir išlaidos minimalios. Vietos meistrų tapybos, skulptūros, fotografijos darbai, žemaitiški valgiai, muzikinės tradicijos, kultūrinių kelionių maršrutai - štai ką plungiškiai, pristatydami projektą "Plungė - Lietuvos kultūros sostinė 2009", atsivežė parodyti į Seimą.

Daugiau nei prieš mėnesį kilęs skandalas dėl homoseksualizmą Lietuvos ikimokyklinukams propaguojančios "Gender Loops" metodikos nesulaukė teisėsaugininkų dėmesio. Generalinė prokuratūra nusprendė nepradėti ikiteisminio tyrimo. Specialiųjų tyrimų skyriaus prokurorė Rita Vaitekūnienė rašte pažymi, kad "nebuvo padaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių". Prokurorai tokias išvadas padarė remdamiesi Vaiko teisių apsaugos kontrolierės Rimantės Šalaševičiūtės prieš dvi savaites atliktu tyrimu. "Pasidarė aiškiau tik vienas dalykas, kad yra didžiulis klanas, kuris propaguoja homoseksualizmą, ir jie paprasčiausiai dengia tuos dalykus", - sakė S.Buškevičius.

Kerštas: Seimas be didesnių diskusijų kone vienbalsiai pritarė, kad visiems teisėjams reikia mažinti algas 12 proc., o Konstituciniame Teisme - net 30 proc. Siūlymo nepalaikė tik vienas deputatas. Įdomus sutapimas: būtent Konstitucinis Teismas šiemet išaiškino, kad sunkmečiu dabartinės kadencijos Seimo nariai gali sau susimažinti algas. Seimas be didesnių diskusijų kone vienbalsiai pritarė, kad visiems teisėjams reikia mažinti algas 12 proc., o Konstituciniame Teisme - net 30 proc. Siūlymo nepalaikė tik vienas deputatas.

Liberalų sąjūdžio pirmininkas, susisiekimo ministras Eligijus Masiulis, pažėrė kritikos savo pirmtakui ministro poste, socialdemokratų kandidatui į prezidentus Algirdui Butkevičiui. E.Masiulis pareiškė manąs, kad valstybės ūkio problemų politizavimas tėra rinkimų triukas. "Tuometis susisiekimo ministras tiesiog negalėjo neturėti informacijos apie vieno didžiausių tuomečių Lietuvos oro vežėjų finansinę padėtį", - pareiškė E.Masiulis.

Turtuolis iš Australijos Juozas Petraitis nepanoro pats pasakoti apie įvykį dėvėtų drabužių parduotuvėje "Humana". Tačiau teismo posėdyje vertė prunkšti ir jo advokato bei pardavėjos žodžiai. "Jei ne Petraitis, bylą išnagrinėčiau per 3 minutes", - atsiduso Vilniaus 1-ojo apylinkės teismo teisėjas Robertas Rainys. Jis pradėjo nagrinėti administracinę bylą, kurioje smulkia vagyste įtariamas milijonierius, 2002 metais į prezidentus kandidatavęs J.Petraitis. Teismo posėdis dėl 17 litų vertės dėvėtų marškininių užtruko bemaž pusantros valandos ir buvo ne paskutinis - dar teks apklausti vakar nekalbėjusias pardavėjas, policininkus. Advokato padėjėjas prašė uždaro teismo posėdžio, lyg būtų nagrinėjama išžaginimo ar kito šurpaus nusikaltimo byla. Mat esą bus atskleistos aplinkybės, susijusios su asmeniniu J.Petraičio gyvenimu. Prašymą teisėjas atmetė. Perskaitęs J.Petraičio rašytą dviejų lapų paaiškinimą pasipiktino, kad daktaru save vadinantis milijonierius toks pat beraštis kaip ir policininkai. "Gramatinių klaidų milijonas", - atsiduso R.Rainys.

Čikagos miesto mero kvietimu čia lankėsi Vilniaus miesto meras. Jis dalyvavo susigiminiavusių miestų renginyje, pavadintame "Čikagos globaliųjų miestų forumas". Tarptautiniame forume dalyvavo 30 pasaulio didžiųjų miestų merai. Jame pagrindinę kalbą pasakė JAV viceprezidentas. Nuotraukoje: Jolanta Navickienė, JAV viceprezidentas Joseph Biden, Vilniaus meras Vilius Navickas ir Čikagos meras Richard M. Daley.

A. Dickey nuotr.

JAV TURI SKAITYTI SU RUSIJOS INTERESAIS BALTIJOS ŠALYSE

Washington, DC, balandžio 28 d. (NYT). Iš didžiausių JAV partijų atstovų sudaryta nepriklausoma komisija parengė ataskaitą apie JAV ir Rusijos santykius. Ataskaitoje teigiama, kad nepaisanto to, jog strateginiai Vašingtono interesai neleidžia Rusijai dominuoti Baltijos šalyse, tačiau Vašingtonas turi skaitytis su Maskvos interesais regione. Komisijos ataskaita, kurioje paskelbta 19 rekomendacijų, buvo perduota tiek Barack Obamos administracijai, tiek Rusijos prezidentui Dmitrij Medvedev. Ataskaitoje teigiama, kad dėl dabartinės ekonominės krizės Rusijos vaidmuo pasaulinėje arenoje neabejotinai sumenko, tačiau, jei į globalinį ir pačios JAV saugumą būtų žvelgiama plačiau, tai Rusija vis dar lieka pagrindiniu faktoriumi ir vienintele valstybe, galinčia fiziškai nušluoti JAV nuo žemės paviršiaus.

Komisijos ataskaitoje politikai raginami „pro medžius matyti mišką“. Iš esmės tai

reiškia raginimą, kad menko svarbumo klausimai daugiau **nebetrikdytų esminių derybų dėl branduolinio nusigin-klavimo** ginkluotės Europoje mažinimo ir pan.

Be to, teigiama, kad Rusijos invazija į Gruziją ir Ukrainai bei Baltijos valstybėms daromas spaudimas yra labai rimti signalai. Strateginiai JAV interesai teigia, kad **Rusijai neturi būti leidžiama dominuoti šiuose regionuose ir Vašingtonas dėl to turi tvirtai remti Baltijos valstybių bei Ukrainos nepriklausomybę ir suverenitetą.** Tačiau JAV raginamos skaitytis su faktu, kad ir Kremlius šiose šalyse **turi savų strateginių teisėtų interesų.**

Vašingtonas raginamas iš naujo pažvelgti į planus Vidurio Europoje dislokuoti priešraketinį gynybos skydą. Raginama surasti kelią, kaip nesiūlant narystės NATO perspektyvos, suartinti Vakarų su Gruzija ir Ukraina. JAV raginamos pripažinti, kad Kijevas

ir Tbilisis prisijungimui prie NATO tiesiog nėra pasirengę.

SUSILAUKĖ GAUSYBĖS KRITIKOS

Ataskaitą „Teisinga JAV politikos Rusijos atžvilgiu kryptis“ rengė Nixon centro ir Harvard universiteto Belfer centro analitikai, kuriems pirmininkavo buvę senatoriai Chuck Hegel ir Gary Hart. Komisijoje taip pat darbavosi buvęs JAV ambasadorius Sovietų Sąjungoje Jack Matlock, Nixon centro prezidentas Dimitrij Simmes ir Harvardo profesorius Graham Allison.

Tiesa, ataskaita susilaukė itin daug kritikos dėl savo abstrakčių ir nieko nepasakančių teiginių. Pavyzdžiui, teigiama, kad JAV turi sukurti efektyvią struktūrą, per kurią būtų palaidomi dvišaliai santykiai, vykdomos konsultacijos ir derybos. Šiuo atveju galima tik klausti, kodėl reikia kurti naujas struktūras, jei galima pasinaudoti jau egzistuojančiais instituciniais mechanizmais. Be to, jei jau reikia kurti naują struktūrą, tai kyla klausimas, kokia ji turėtų būti. Apie tai ataskaitoje visiškai nekalbama.

Be to, ataskaitoje Vašingtonas raginamas paversti Rusiją savo partnere sprendžiant Irano branduolinės programos problemą. Toks siūlymas nesuteikia jokių aiškesnių gairių problemai išspręsti. Neatsakoma į klausimą, ar pati Rusija nori būti JAV partnere, ar jai mielesnis yra agresyvus Iranas, kuris mažintų Vašingtono įtaką Vidurio Rytuose. Be to, juk Maskva gali nenorėti spręsti Irano problemos vien dėl to, kad geri Vakarų ir Teherano santykiai Maskvai paprasčiausiai yra grėsmingi. Iranas tokiu atveju galėtų tapti alternatyviu gamtinių dujų tiekėju Europai.

Popiežius Benediktas XVI kovo 27 d. priėmė Baltarusijos prezidentą-diktatorių Aleksandr Lukašenką su sūnumi Nikola. Nuotraukoje sūnus popiežiui įteikia savąjį vaikišką elementorių, kad Šventasis Tėvas mokytųsi rusų kalbos.

EPA nuotr.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
 19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119
 Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
 2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
 Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS,
 INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy -
 \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
 Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
 Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada iš-
 reiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik au-
 toriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų raši-
 nių nespausdiname.

LIETUVIŲ TAUTA IŠLAIKO LIETUVYBĘ, BET NE PILIETINĘ VISUOMENĘ

Mūsų laikraščio redakcijoje net keturi laišakai iš Lietuvos, kuriuose prašoma rašyti apie ten klestinčią svetimų kultūrų įtaką koncertuose, kinuose, klubuose, net kai kuriose mokyklose. Gal nors trupinėliu busią atkreiptas dėmesys pristabdyti anglišką ir rusišką propagandą Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje.

Okupacijos metais lietuviai išliko ištikimi savo Tėvynei todėl, kad tautinė sąmonė buvo stipri. Pirmosios nepriklausomybės metu mokyklose buvo skiepijama meilė Lietuvai ir jos garbingai praeičiai. Ta dvasia lydi mus nuo anų laikų, kai Rusijos caro valdžia draudė lietuvišką žodį, bet mūsų knygnešiai neleido užmiršti savo kalbos. Lietuvybės žadintojai visais įmanomais būdais švietė žmones jiems suprantama kalba.

Tačiau šiandien girdime, kad šiuo metu tautinis auklėjimas Lietuvos mokyklose beveik užmirštas. Bet kai prarandamas tautiškumas, prarandama ir meilė Tėvynei. Tada lietuvis nebėra savo krašto šeimininkas. Užmirštama, kad pirmiausia savo krašte yra lietuviai ir tik po to Europos piliečiai. Europos Sąjungos nuostatai yra palankūs tautinei kultūrai plėsti. Deja, dabar Lietuvoje tautiškumas pakeičiamas kažkokia "pilietine visuomene". Tautinė kultūra nebėra visus vienijantis pagrindas. Mokyklose peršamas pilietiškumas, lyg Lietuva nebūtų lietuvių tautos valstybė.

Kai mūsų tautos žmonės buvo priversti gelbėtis nuo rusų okupacijos užsienio valstybėse, jie ir tuose kraštuose steigė lietuviškas mokyklas, net gimnazijas ir auklėjo savo jaunimą tautinėje lietuviškoje dvasioje. Ypač tai buvo galima Vokietijoje, kur buvo leidžiami laikraščiai, spausdinamos knygos, rengiami koncertai, lietuviškos šventės, statomi kryžiai, net baletas ir operos spektakliai, sporto turnyrai, teatro vaidinimai ir literatūros vakarai.

Amerikos lietuviai visados jautriai sielojosi savo kilmės krašto - Lietuvos likimu. Sovietų Rusijai 1940 m. okupavus Lietuvą, JAV lietuviai tuoj sujungė visas savo jėgas ir įsteigė Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri tuoj pradėjo žygius, kad Lietuva nebūtų pripažinta Sovietų Sąjungai ir surado draugų JAV Kongrese. Po kelerių metų pastangų ALTo ir latvių, ir estų rūpesčiu 1948 m. JAV Kongresas priėmė labai svarbų įstatymą, pavadintą "Displaced Persons Act 774", kuris suteikė teisę 205,000-čiams asmenų apsigyventi JAV.

Tad atvykę į šį kraštą lietuviai tuoj pradėjo rūpintis lietuvišku švietimu. Steigė lituanistines šeštadienio mokyklas, organizavo teatrus, chorus, ruošė dainų šventes, Kultūros kongresus, tautinių šokių šventes, kad tik būtų išlaikyta mūsų tautinė dvasia gyva. Tai veiklai padėti dr. Antanas Razma suorganizavo Lietuvių fondą, kurio pelnas būtų skiriamas lietuviybės išlaikymui. Šiandien Lietuvių fondas jau 45 metus telkia lėšas, kad lietuviybė būtų gyva ne tik čia, bet ir kituose kraštuose. Šiuo metu LF kapitalas siekia 17 mln. dolerių. Tik iš gauto metinio pelno skiriama parama lietuvybei, nes narių įnašai neliečiami. Iš viso Lietuvių fondas jau yra paskyręs 14 mln. dolerių lietuviybės išlaikymui.

Švęsdami Motinos dieną gegužės 10-tą ir lietuviškos spau-

PRAKALBO APIE ŽUDYNES MEDININKUOSE

Lukiškių kalėjime laikomam buvusiam „omonininkui“ Konstantinui Michailovui nepavyko išeiti į laisvę, tačiau aiškėja, kad Medininkų žudynių byloje tyrimą atlikę prokurorai pas ikiteisminio tyrimo teisėją yra apklausę ne tik du įslaptintus liudytojus, bet ir į Medininkų postą Rygos OMON pareigūnus žudyti atvežusį UAZ'o vairuotoją.

Lietuvoje gyvenantis vyriškis po 17 metų pertraukos vėl akis į akį susidūrė su K. Michailovu. Medininkų žudynių byloje ikiteisminį tyrimą atlikę Generalinės prokuratūros prokurorai buvusio „omonininkų“ vairuotojo asmens duomenų neatskleidžia, tačiau jis turėtų būti apklaustas Vilniaus apygardos teisme kartu su kitais 222 liudytojais. Vyriškis yra dirbęs Valakampiuose veikusioje buvusioje SSRS vidaus reikalų ministerijos Vidaus kariuomenės Vilniaus ypatingosios paskirties milicijos būrio bazėje.

Vairuotojas buvo apklaustas ne tik prokuratūroje, bet ir pas ikiteisminio tyrimo teisėją. Šioje apklausoje dalyvavo ir praėjusių metų sausio 28-ąją į Lietuvą atvežtas šiuo metu į Europos Parlamentą Latvijoje kandidatuojantis K. Michailovas. Jis su savo advokatais svarbiam liudytojui galėjo duoti klausimus.

Pasak šaltinių, UAZ'o vairuotojas prokurorams papasakojo, kad 1991-ųjų liepos 30-

osios vakarą iš savo vadovų gavo nurodymą naktį į Medininkus nuvežti iš Rygos atvykusius SSRS Vidaus reikalų ministerijos Vidaus kariuomenės Rygos ypatingosios paskirties milicijos būrio milicininkus.

Liudytojas nurodė, kad „omonininkus“ į nurodytą vietą nuvežė apie 4 val. ir maždaug valandą jų laukė automobilyje. Kai „rygiečiai“ (taip juos vadino vairuotojas) įvykdė užduotį - nužudė Medininkų poste dirbusius Lietuvos pareigūnus - vairuotojas juos parvežė atgal į Vilnių.

Vairuotojui įtarimai nebuvo pareikšti, nes jis apie planuojamą nužudymą nieko nežinojo ir jame nedalyvavo – tik laukė budelių automobilyje. Be to, **jis geranoriškai bendradarbiavo su teisėsaugininkais ir jiems padėjo atskleisti visai Lietuvai svarbią bylą.**

Prokurorų liudytojų sąrašė yra ir du įslaptinti liudytojai, jie taip pat yra apklausti pas ikiteisminio tyrimo teisėją. Būtent šie labai svarbūs liudytojai galėjo nurodyti, jog „omonininkams“ vadovavęs Česlavas Mlynikas savo pavaldiniams K. Michailovui (anksčiau jis turėjo Nikulino pavardę, bet po bendradarbiavimo su Latvijos teisėsaugininkais ją pasikeitė), Andrejui Laktionovui bei Aleksandrui Ryžovui davė įsakymą nužudyti Lietuvos pareigūnus.

Iš Rygos atvykę „omonininkai“ sutiko įsakymą įvykdyti, nors turėjo galimybę at-

sisakyti – tuomet jų vadovai būtų ieškoję naujų budelių.

Įslaptinti liudytojai taip pat turėtų būti apklausti baudžiamąją bylą nagrinėsiančiame Vilniaus apygardos teisme. Tiesa, kol kas neaišku, kada byla bus pradėta nagrinėti – teisėjų kolegijai pirmininkaujanti Sigita Vainauskienė dar nėra paskyrusi posėdžio datos.

Tačiau kol kas vienintelis Lietuvos pareigūnams baudžiamajoje byloje pasiekiamas K. Michailovas iki teismo posėdžio pradžios tikrai nebus išleistas iš Lukiškių kalėjimo. Teismas atsisakė nutraukti bylą dėl senaties ir kaltinamajam pratęsė kardomąjį kalinimą dar 3 mėnesiams. Pasak teismo, kaltinamojo nesaisto jokie socialiniai ryšiai su Lietuva, be to, jis turi ryšių užsienyje – būtent Rusijoje slapstosi kiti asmenys, kuriems inkriminuojama ta pati nusikalstama veika.

Teismo nutartis papiktino K. Michailovo advokatus (kaltinamasis yra pasisamdęs net keturis gynėjus – **tris iš Lietuvos** ir vieną iš Latvijos), kurie ketina teismo nutartį skusti apeliacine tvarka.

Bet K. Michailovas neigia prokurorų mestus kaltinimus ir tikina, kad nežudęs pareigūnų, nors tuo metu iš tikrųjų ir buvęs Lietuvoje. „Aš milijonu procentų galiu garantuoti, kad nieko nežudžiau, todėl reikalauju mane nedelsiant paleisti į laisvę, - teisme pareiškė buvęs „omonininkas“. - Jeigu yra bent vienas procentas abejonių, kad žmogus yra nekaltas, jo negalima kaltinti“.

Šioje byloje civilinius ieškinius yra pareiškusi valstybė bei nukentėjusiuoju pripažintas muitininkas **Tomas Šernas**.

Lietuvos prokurorai iš kolegų Rusijoje gavo žinių, kad dėl dalyvavimo žudynėse Medininkuose oficialūs įtarimai jau yra pateikti ir šiuo metu netoli Sankt Peterburgo kalėjime esančiam A. Ryžovui. Tiesa, kol kas neaišku, ar Rusija sutiks jį išduoti Lietuvai.

K. Michailovo advokatai teismo anksčiau buvo prašę nutraukti Medininkų žudynių bylą dėl esą pernelyg ilgai trukusio ikiteisminio tyrimo. Tačiau šis prašymas buvo atmestas – ikiteisminio tyrimo teisėjas nustatė, kad tyrimą užbaigti anksčiau esą nebuvo galimybės dėl objektyvių aplinkybių.

Buvusiam TSRS vidaus reikalų ministerijos vidaus kariuomenės Rygos ypatingos paskirties milicijos būrio (OMON) milicininkui K. Michailovui pateikti oficialūs įtarimai dėl septynių Lietuvos pareigūnų nužudymo bei muitininko Tomo Šerno sužalojimo.

LGITIC

Martynas Mažvydas, evangelikų liuteronų kunigas, parengė pirmąją spausdintą knygą. Minint 400 metų sukaktį skulptorius Petras Rimša sukūrė šią skulptūrą ryšium su lietuviškos spaudos draudimu, kuris Rusijos caro įsakymu tęsėsi nuo 1864 iki 1904 metų. Spaudos draudimas ne tik sukliudė Lietuvos tautinio atgimimo vyksmą, bet aštrino lietuvių ir rusų santykius. "Kiekvienas maskolius skaitomas špiegu, ieškąs uždraustų knygų", - taip apibūdino lietuvių nuotaikas 1899 m. "Varpas".

dos 105-ąsias (1904) atgavimo metines gegužės 7 d., prisimename lietuves motinas, kurios tautai išugdė basanavičius, kudirkas, šliūpus, maironius, vaižgantus, krupavičius, simučius, brazdžionius, aisčius, putinus, barzdokus ir daugelį kitų mūsų tautos šviesuolių, kurie diegė tautos laisvės idėją būti patiems savo krašto valdovais.

S. Tūbėnas

(Atkelta iš 1 psl.)
LIETUVOS PREZIDENTO...

klausimą, kodėl taip yra. Kur tokios nevisavertės mūsų visuomenės savijautos šaknys? Didžiausiu praradimu laikau tai, kad Lietuvoje nuo pat Nepriklausomybės atkūrimo, deja, nesusikūrė, nesubrendo atvira pilietinė visuomenė, paremta socialine partneryste. Mums nepavyko išlaikyti žmonių bendrystės ir atsakomybės jausmo, kuris Atgimimo metais įkvėpė ir suteikė jiems jėgų atkurti Lietuvą. Todėl kiekvienas pilietis turi sau atsakyti į klausimą, kiek sąžiningai prisidėjo ir prisideda prie Tėvynės gerovės.

Bet pirmiausiai mes - politikai, viešojo gyvenimo dalyviai, turime priiimti savąjį atsakomybės dalį už tai, ko nepadarėme ir nedarome. Privalome pripažinti, kad nesugebame sutelkti žmonių bendriems tikslams, kad rodome tokius elgesio ir veiklos pavyzdžius, dėl kurių turėtų būti mažų mažiausiai gėda. Pagaliau, gąsdindami žmones esama sunkia ir gresiančia dar sunkesne padėtimi, ignoruojame pasaulio raidos istoriją ir patirtį. O ta patirtis liudija, kad kiekviena krizė, pasirinkus protingą veiklos kryptį, gali tapti drąsaus mąstymo ir perspektyvios veiklos atskaitos tašku. Todėl neabejoju, kad dabartinis sunkmetis teikia politikams galimybę įgyvendinti tai, apie ką jie tiek daug yra kalbėję. **Įvykdyti seniai pribrendusį proveržį ir pradėti veikti taip, kad žodžiai nebesiskirtų nuo darbų.** Pirmuoju tokių permainų ženklu galėtų tapti reali aukštojo mokslo sistemos pertvarka.

Lietuvoje pasaulinė krizė ne sukėlė, o tik išryškino įsisenėjusią problemą, apkarti-nusią visą Nepriklausomybės dvidešimtmetį. Jos kilmė aiški ir akivaizdi: bendromis vertybėmis grįsto mąstymo ir veiklos stoka. Paprasčiau tariant - moralės nuvertinimas, nustūmimas į gyvenimo paraštes.

Sunkmečio akivaizdoje galime rinktis skirtingus kelius. Vienas jų - didžiąją kaltę vers-ti išoriniams, nuo mūsų beveik nepriklausomiems veiksniams ir teigti, kad mus ištikę sunku-mai - tik globalių ekonominių ir finansinių problemų aidas. Iš dalies taip. Tačiau jei būtu-me padarę viską, kas priklaus-o nuo mūsų, jei būtume tvar-kęsi atsakingai, susidoroti su pasauliniais iššūkiais būtų daug paprasčiau. Jeigu savo nesėkmių priežasčių ieškosime tik pasaulinio nuosmukio ver-petuose, vadinasi, toliau igno-ruosime realybę, apgaudinėsi-me save ir vėl darysime tą pa-čią klaidą, už kurią brangiai mokame šiandien ir galime dar

brangiau sumokėti ateityje.

Nepagrįstai menkinant, juo labiau juodinant savo tautą ir valstybę, Lietuvai daroma milžiniška žala. Taip elgtis yra nedora. Tačiau tokia pat nedovanotina klaida yra pulti į kitą kraštutinumą ir sąmoningai neigti realias proble-mas, kylančias grėsmes ir ne-geroves. Pasiduoti lengvo gy-venimo iliuzijoms skatino ir jas ypač stiprino neabejotini is-toriniai laimėjimai. Atgavusi nepriklausomybę, Lietuva ne tik susigrąžino teisėtą istorinę vietą suverenių pasaulio vals-tybių bendrijoje. Tapusi Euro-pos Sąjungos ir NATO nare, mūsų šalis susigrąžino prievarta atimtą civilizacinį ir kultū-rinį tapatumą, sustiprino vi-suomenės gerovės ir saugumo pamatus. Ši sėkmė - vienas di-džiausių proveržių tautos ir valstybės istorijoje.

Deja, tenka su kartėliu pri-pažinti, kad tai daugybei žmo-nių susuko galvas. Pernelyg lengvai ir greitai patikėta, kad įstojusi į Europos Sąjungą ir NATO Lietuva atrado saugų uostą nuo visų audrų, kad nuo šiol jos laukia rami ir šviesi ateitis, nuolatinė pažanga. Dėl to prasidėjusio neveiklumo padarinys - užsitęsęs sąstin-gis. Susitelkę į Europos Są-jungos lėšų dalybas ir patikė-ję nepaliaujamu ekonomikos augimu, nesiryžome imtis nuoseklių pertvarkų aukštojo mokslo, sveikatos apsaugos ir teismų sistemose, nesutvarkė-me valstybės tarnautojų, o ypač - policijos, priešgaisrinės apsaugos ir kitų statutinių pareigūnų darbo užmokesčio sistemos, nesukaupėme ištekl-ių galimam sunkmečiui.

Apie šalies atsinaujinimui būtinas reformas buvo daug kalbama, neretai net sutirština-nant spalvas. Tačiau tos kalbos dažniausiai taip ir likdavo tik kalbomis, virsdavo šūsniais strategijų ir pervarkos projek-tų. Tie darbais nevirtę šūkliai galiausiai išvargino žmones.

Teisinant valstybės kūrimo klystkelius, ypač dažnai teigia-ma, esą Lietuvos išgyvenami sunkumai - objektyviai dėsningi ir neišvengiami. Šiame ar-gumente yra tiesos: esminės gyvenimo pertvarkos nebūna greitos ir lengvos. **Tačiau ar moralu savo klaidas teisinti tik istorine praeitimi?** Ar tei-singa, baigiant skaičiuoti ant-rąjį laisvės dešimtmetį, dėl vis-ko versti kaltę vien nepalan-kioms istorinėms aplinky-bėms? Ar taip nesumenkiname ir nepaneigiame savo laisvo pasirinkimo bei atsakomybės už kuriamą ateitį?

Negi nuo pat Nepriklausomybės atkūrimo pradžios mū-sų gyvenimas nepriklausė ir nepriklauso nuo Lietuvos poli-tikų sprendimų? Pavyzdžiui,

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus metinio pranešimo metu tautai.

Lietuvoje nekilnojamas tur-tas - žemė - tapo kilnojamuo-ju turtu, **o daugybė žmonių buvo nuskriausti savos vals-tybės**, nes įstatymai leido ki-tiems, dažniausiai turintiems informacijos ir ryšių valdžioje, geriausiose vietose esančią žemę atimti iš teisėtų savininkų? Ar tikrai vien išorinės jė-gos ir istorinis paveldas lėmė, kad, keičiantis visų politinių pakraipų vyriausybėms, per du dešimtmečius nebuvo be-veik nieko nuveikta brėžiant gyvybiškai svarbią Lietuvos energetinio saugumo perspek-tyvą? Panašių klausimų sąrašą būtų galima dar ilgai tęsti. Ar nėra taip, kad tariamomis objektyviomis aplinkybėmis dangstomas egoizmas ir abe-jingumas žmonių, visuomenės ir valstybės interesams?

Per dvidešimt metų daug kas pasikeitė, tačiau esminės sisteminės valstybės gyvenimo reformos strigo. Teisinantis būtinybe išsaugoti politinį sta-bilumą tos reformos buvo tik dalinės, todėl pamažu stūmė šalį į sąstingį, trukdė tinkamai pasirengti sunkmečiui. Tačiau vienos ar kitos Vyriausybės il-gaamžiškumas nėra savaiminė vertybė. Kiekviena valdžia rei-kalinga tiek, kiek gali nuveikti jai galias suteikusių piliečių labui.

Todėl tenka pripažinti, kad prieš kurį laiką pamatę, kad sunkiai suformuota valdančio-ji mažumos koalicija ir jos Vy-riausybė daugiau pastangų skir-ria ne reformoms, bet išlikimui valdžioje, visi pristigome drą-sos imtis ryžtingų veiksmų. Kai kurios Seimo partijos ra-gino Prezidentą paleisti parla-mentą. Aš savo ruožtu laikiausi įstatymų nuostatos, kad tam būtina paties Seimo valia.

Jei būtume anksčiau sufor-mavę stiprią valdančiąją dau-gumą, nebūtų reikėję taip sku-botai, per kelias paras, kurpti mokesčių reformą ir iš naujo

formuoti biudžetą. Klaidas vėl taisome paskubomis ir jau su nuostoliais. Tačiau net ištaisę padarytas klaidas, pagaliau tu-rime iš jų ir pasimokyti. Pavyz-džiui, keiskime ydingą prakti-ką, kai rinkimų į Seimą metais sutampa pačių rinkimų ir kitų metų biudžeto svarstymo bei tvirtinimo laikas. Dėl to iš es-mės nespėjama parengti šalies prioritetais pagrįsto ir krašto ekonominę padėtį atitinkančio biudžeto. Šį procesą blaško ir populistinės artėjančių rinki-mų nuotaikos.

Gerbiamieji,

Reformos būtinos visoms mūsų gyvenimo sritims, ne-išskiriant valstybės valdymo. Čia kalbu ne tik apie sistemingą biurokratizmo saulėlydį, kuriam seniai atėjo laikas. Kal-bu ir apie politinį šalies valdy-mą, ryšių tarp piliečių ir jiems atskaitingų politikų stiprinimą. Vienas svarbiausių uždavinių - tobulinti rinkimų įstatymą. Žmonių pasitikėjimą politikais pavyks atkurti tik tada, kai rin-kimų kampanijos bus skaidrios ir kai partijos konkuruos idė-jomis, o ne rėmėjų pinigais.

Rinkimai Lietuvoje vyksta laikantis visų demokratinų procedūrų, tačiau, kaip rodo apklausos, daugelis piliečių yra nusivylę demokratijos vei-kimo kokybe, todėl protestuo-ja nedalyvaudami rinkimuose. Menkas rinkėjų aktyvumas liu-dija šalies politinės ir partinės sistemos nebrandumą. Bet, užuot šalinus politinio pasyvumo priežastis, patys rinkėjai kaltinami sąmoningumo ir at-sakomybės stoka.

Niekam ne paslaptis, kad

partijoms stinga vidinės demo-kratijos. Rinkimų programos ir pažadai dažnai tėra neipareigo-jantys šūkliai. Todėl neretai lip-domos rinkėjams netikėtos po-rinkiminės koalicijos, o poli-tiniai ir ekonominiai sprendi-mai neatitinka skelbtų tikslų. Masinis partinės priklausomy-bės kaitaliojimas artėjančių rinkimų išvakarėse irgi tapo beveik norma. Visi šie reiški-niai ardo demokratinę visuo-menę, kelia piliečių nusivylimą valdžia. Tuo tarpu stipri-nant demokratijos pamatus re-aliai nuveikta nedaug. **Apie būtinybę keisti rinkimų tvar-ką, esmingai padidinant pi-liečių galimybes dalyvauti politinėje veikloje, net nenori-ma užsiminti.**

Didelį pavojų kelia perne-lyg glaudūs politikos ir verslo ryšiai. Akivaizdu, kad šiuos ryšius, ir pirmiausiai - partijų priklausomybę nuo verslo fi-nansinės paramos, būtina kuo skubiau nutraukti. Tačiau įsta-tymo pataisos, draudžiančios fiziniams ir juridiniams asme-nims finansuoti partijų veiklą ir rinkimų kampanijas, dulka Seimo stalčiuose. Todėl turiu dar sykį pakartoti ankstesnia-me metiniame pranešime pa-sakytus žodžius: gaila, bet Lietuva dar netapo konsoli-duotos ir brandžios demokra-tijos šalimi, o **mūsų politinėje santvarkoje pastebimi no-menklatūrinio - oligarchinio valdymo bruožai.** Keisti to-kią padėtį - ypač svarbus ir ne-atidėliotinas artimiausios at-eities uždavinys.

Didžiulius išbandymus pa-tiria ir šalies ūkis. Džiaugė-mės per du nepriklausomybės dešimtmečius sukūrę gerai veikiančią ir sparčiai stiprė-jančią rinkos ekonomiką, va-dinome save vienu iš Baltijos tigrų. Iš tiesų, džiaugtis yra kuo. Palyginus net pesimistiš-kiausias šių metų prognozes su mūsų ekonomikos būkle prieš du dešimtmečius, pažan-ga akivaizdi. Tačiau jei ne tik vertinsime bendras tendenci-jas, bet ir įsigilinsime į rinkos kūrimo istoriją, iškils daug iki šiol neatsakytų klausimų, pa-vyzdžiui, ar pakankamai erd-vės sukūrėme privačiai inicia-tyvai ir laisvai konkurencijai. Tenka pripažinti, kad Lietu-vos verslas kūrėsi ne vien są-žiningos konkurencijos keliu, kad klestinčiais verslininkais tapo ne vien gabūs ir iniciaty-vūs žmonės.

(Nukelta į 5 psl.)

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAIKRAŠČIOJE JAV SPRENDIMAS
LIETUVOS GAMTOJE IR ŽEMIAUSIOJE
HISTORIKOJE

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

(Atkelta iš 4 psl.)

LIETUVOS PREZIDENTO...

Ne vienam verslininkui politinis užnugaris tapo kone gyvybiškai svarbia išlikimo sąlyga. Šiandien verslo ir politikos suaugimas kai kuriose srityse yra faktas, o dalis ekonomikos, nors ir remiasi privačia nuosavybe, neišsiverčia be valstybės biudžeto dotacijų. Verslo ryšiai su politikais, pertekliniai administraciniai suvaržymai riboja konkurenciją. Nusilpusi mūsų ekonomika tik atskleidė ir išryškino šias ydas.

Pripažindami šią nemalonią tiesą, turime ryžtingai žengti sklandžiai veikiančių rinkos santykių plėtojimo keliu. Kalbos apie rinkos trūkumus ir vadinamąją pasaulinio kapitalizmo krizę neturėtų klaidinti, esą jau atrasti nauji receptai nuo nesąžiningumo ar kitų žmogiškųjų ydų, ardančių bet kokią sistemą. Tačiau ar ne rinkoje nesąžiningumas turi mažiausiai galimybių likti neubaustas? Nes čia veikia konkurencija, darbo rezultatus lemia aiškiai apibrėžtos ir ginamos privačios nuosavybės teisės, gebėjimai ir kūrybingumas, o ne ryšiai ir pažintys.

Šiandien pasaulyje matome intensyvias ekonomikos gaivinimo būdų paieškas. Tai greičiausiai atskleis naujas ekonomikos reguliavimo, valstybės dalyvavimo kai kuriose ekonomikos srityse formas, suaktyvins šalių bendradarbiavimą. Tačiau tikiu, kad ir ateityje išliks gyvybingumą įrodę esminiai rinkos principai, suteikę galimybę milijonams pasaulio žmonių išbristi iš skurdo, realizuoti savo kūrybos ir verslumo galias, geriau tenkinti žmonių poreikius ir tausoti mūsų aplinką. Tikiu, kad nesusiviliuosime lengvais sprendimais, kad sugebėsime suderinti politinį poreikį veikti ir atidžią ekonominio nuosmukio priežasčių analizę, kad būsime dėmesingi istorijai ir kitų šalių patirčiai, kad neprarasime tvirto tikėjimo laisvu, atsakingu ir moraliu savo ir visų žmonių pasirinkimu.

Ar ankstesnė mūsų pačių ir kitų šalių patirtis nerodo, kad būtent **moralės stoka tampa didžiausia problema**, išgailinčia politikos centruose, darančiuose didelę įtaką visų žmonių gyvenimui, išteklių pasiskirstymui? Toji moralės stoka nepalieka vietos solidarumui, žmogiškai atjautai dėl kitų vargo ir skurdo. Tarsi pamirštama, kad morali laikyena neatsiejama nuo laisvės ir atsakomybės, nuo bendruomeniškumo. Sena tiesa, kad svarbiausia skurdo priežastis - ne ekonominis šalies atsilikimas, o paprasčiausio žmogiškumo ir solidarumo stoka.

Tokios moralios politikos stygius persmelkia visas mūsų gyvenimo sritis, sukuria daugiausiai problemų. Aki vaizdus moralės nuvertinimas yra ir viena svarbiausių dabartinio nuosmukio priežasčių. Kol tai nebus suvokta ir pripažinta, kol toliau bus manoma ir kalbama, kad svarbiausios Lietuvos problemos yra ekonominės ar technologinės, tol valstybėje niekas iš esmės nepasikeis. **Tik moralinis apsi-valymas ir moralinis atgimimas gali padėti Lietuvai įveikti ir ekonominę, ir vertybinę krizę**, laiduoti žmonių gerovę ir šviesesnę ateitį. Kitto kelio nėra. Ignoruodama moralios politikos svarbą, Lietuva jau moka didžiausiu turtu - emigravusiais savo žmonėmis, didėjančia socialine įtampa ir visuomenės susipriešinimu. Valdžia neturi arogantiškai ignoruoti šių visuomenę skaldančių simptomų.

Pabrėžiu: demokratinėje valstybėje valdžia negali ieškoti išeities bandydama riboti konstitucines piliečių laisves ir teises. Išeitis - apriboti savo pačios galias, išlaisvinant verslą ir žmonių iniciatyvą iš biurokratinių varžtų, numalšinti politikų ir valdininkų apetitą naudotis nepelnytomis privilegijomis.

Moralinį nuosmukį atspindi ir tai, kad iki šiol nesugebame įtvirtinti fundamentalaus demokratinės ir teisinės valstybės principo - teisminės valdžios autoriteto. Viešojoje erdvėje toleruojama nepagarba teismų nepriklausomumui, **pažeidžiant Konstituciją, nesilaikant galiojančių įstatymų norima daryti jiems įtaką**. Seimas naujuoju įstatymu įgyvendino mano pateiktus siūlymus reformuoti teismų sistemą - padaryti ją atviresnę ir skaidresnę, į teisėjų atranką įtraukti visuomenės atstovus. Tačiau iš esmės pakeisti padėtų kliudo nesusikalbėjimas: Seimo atsakas į Prezidento siūlymus tik kelia abejonių, ar politikai nesiiekia daryti įtakos teismams. Būtinai įveikti tokią pagundą, vedančią į teisinės valstybės eroziją, ir leisti teismų sistemai veikti įstatymo numatytu keliu. Tai - gyvybinis Lietuvos interesas.

Vadovaudamasi Lietuvos nacionaliniais interesais, mūsų valstybė užsienio politikoje įveikė daug sunkesnių iššūkių ir aukščiausiu balu išlaikė moralumo, ištikimybės vertybės egzaminą.

Pernai tarptautinės bendruomenės pasitikėjimą Jungtinių Tautų principais ir vertybėmis paremta pasaulio tvarka sukrėtė agresija prieš mažą Europos šalį. Lietuvos visuomenę giliai sujaudino pamati-

Bendras Lietuvos Seimo vaizdas prezidento kalbos metu.

nių tarptautinės teisės principų - valstybės suvereniteto, šalies teritorinio vientisumo, žmogaus teisių pažeidimai. Lietuvos diplomacija neliko nuošalyje nuo Gruzijos įvykių. Esu tikras, kad mūsų tauta, žinanti laisvės kainą, supranta, jog tik demokratiniais principais grįsta užsienio politika tarnauja laisvei ir žmonėms.

Šiandien, kai galime naudotis visavertės narystės transatlantinėje sąjungoje privalumais, turime prisiminti moralinę pareigą padėti tautoms, siekiančioms tokios pat perspektyvos.

Aktyvumas, profesionalumas, gebėjimas ieškoti sąjungininkų ir partnerių leido Lietuvai pasiekti konkrečių rezultatų. **Pirmą kartą Europos politikoje mūsų diplomacija svariai prisidėjo tobulinant Europos Sąjungos derybų mandatą dėl naujos sutarties su mūsų kaimyne Rusija.**

Lietuvos veikla sulaukė aiškaus ne tik artimųjų kaimynių - Latvijos, Estijos, Lenkijos, bet ir kai kurių Skandinavijos šalių pritarimo. Nuoseklumas ginant nacionalinius interesus padėjo Europos partneriams geriau suprasti mums svarbius Europos Sąjungos ir Rusijos dialogo aspektus, pasiekti solidarų europinį sutarimą.

Keista, tačiau tokia Lietuvos laikysena sukėlė diskusijas namuose: ar mūsų užsienio politika nėra pernelyg idealistinė? Gal geriau Lietuvai „neišsiokti“, patylėti ar tiesiog pasirinkti patogesnę kelią, žadančią geriau patenkinti materialius siekius?

Diskusijos dėl užsienio politikos, be abejo, reikalingos. Tačiau svarbu, kad jos esminio kurso nekoreguotume pagal kylančias ar krentančias dujų ir naftos kainas, tranzitinių krovinių srautų pokyčius. Tik sąžiningi, aiškiais taisyklėmis, abipusiai naudingais sutarimais ir abipuse pa-

garba paremti valstybių santykiai yra stabilaus ekonominio bendradarbiavimo pagrindas. Būtent tokį kaimynišką bendradarbiavimą siūliau ir Rusijai nuo pat savo kaip Prezidento kadencijos pradžios. Tai nekintama mūsų politikos nuostata, padėjusi sureguliuoti daugelį sudėtingų, kartais - net unikalių diplomatinės istorijos klausimų. Pavyzdžiui, susitarti dėl valstybių sienų, sklandaus keleivių, krovinių ir net karinio tranzito per Lietuvą į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį. Turime galimybių kartu su savo partneriais Europoje pasinaudoti šiuo mūsų potencialu.

Jei Lietuvos užsienio politika atsitrauktų nuo ilgalaikių tikslų ir pamatinių vertybių, išduotume Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios aktų idealus. O nustojus jais tikėti ir pavargus dėl jų kovoti, suvešės vienadienis materializmas, nustelbiantis valstybės strateginius tikslus.

Džiaugiuosi, kad Lietuva išvengė šio klystkelio ir tvirtai gynė laisvę, demokratiją, solidarumą. Tai - fundamentalūs ir ilgalaikiai siekliai, kuriais gyvena Europa, kurių pagrindu formuojama ne vien Lietuvos, bet ir Europos Sąjungos aktyvi Rytų politika. Šios politikos doktrinos pagrindus kuria Lietuva su strategine partnere Lenkija ir kitomis regiono sąjungininkėmis, remiančiomis demokratijos, reformų ir stabilumo erdvės plėtrą į Rytus.

Puikiai suprantame ir naujus saugumo iššūkius, išylančius Europos Sąjungai ir NATO XXI amžiuje. Tai - energetikos, kibernetinio saugumo ir kiti klausimai, tiesiogiai darantys įtaką kiekvieno Lietuvos piliečio saugumui ir gerovei. Būdama energetinė Europos sala, Lietuva nuolat pabrėždavo bendros išorinės Europos Sąjungos energetikos politikos svarbą, aktyviai

siekė europinio solidarumo ir dėmesio šiai regiono problemai. Europos valstybių vadovai, anksčiau rodę tik santūrų dėmesį, neseniai vieningai pritarė Baltijos jungčių planui, skirdami jam ne tik politinę, bet ir finansinę paramą. **Tačiau noriu pabrėžti - to nepakaks, jei patys nesutelksime politinės valios ir nepadarysime būtinų namų darbų tam, kad pasistatytume naują atominę jėgainę ir elektros jungtimis pasiektume Vakarų energetinius tinklus.**

Suprantama, ne visos Lietuvos pastangos davė tai, ko siekėme. Tačiau Europos partneriams Lietuvos nuomonė yra svarbi, jos paisoma ir į ją išklausoma. Todėl įvertindami savo išteklius, Europos Sąjungos politikoje turime toliau ieškoti būdų, kurie leistų įtvirtinti bendroje Europos energetikos architektūroje, atvertę kelią į euro erdvę. Mūsų nacionalinis interesas - remti ir drąsinti Ukrainos, Moldovos, Kaukazo šalių ir Baltarusijos tautas, norinčias eiti demokratinės raidos keliu. Aktyvus dialogas leistų Lietuvai geriausiai atlikti savo, kaip tranzito valstybės, o kartu ir Vakarų demokratijų geopolitinių vartų, misiją.

Šiandien nė viena valstybė pavieniui negali įveikti tarptautinio terorizmo, narkotikų plitimo, ekonominės krizės grėsmių, todėl nuolat iškyla solidarumo svarba. Bendrų pasaulinių grėsmių suvokimas įpareigoja tęsti prasmingą misiją Afganistane, nors ją ir aptemdė skaudi mūsų kario žūtis. Plėtodami išskirtinę strateginę partnerystę su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, aktyviai prisidedami prie pasaulinių ir regioninių tarptautinių organizacijų veiklos, mažiname rizikas, nuo kurių neįmanoma atsiverti valstybės sienomis.

(Nukelta į 6 psl.)

Po jo paskutinės kalbos Lietuvos Seimo nariai plojo prezidentui.

(Atkelta iš 5 psl.)

LIETUVOS PREZIDENTO...

Remdamiesi istoriniu paveldu ir kartu tiksliai įvertindami šių dienų realijas, turime stiprinti intensyvią ir atvirą partnerystę su Lenkija, išsiplėtusioje Europos Sąjungoje atnaujinti dialogą su Vyšegrado šalimis, toliau aktyviai bendradarbiauti su mus daug metų rėmusiomis Skandinavijos valstybėmis. Investicijos į kultūrinius mainus, apimančius kuo platesnius tiesioginius žmonių ryšius, keitimąsi patirtimi - tai, ką nuolat raginau plėtoti - sukuria palankų dvasinės bendrystės lauką.

Plėtodama kaimyniškus ryšius ir veikdama regione tarp Baltijos ir Juodosios jūrų, Lietuva įgijo nemenką įdirbį, todėl neturėtume nuvertinti savo šiandieninių ir istorine patirtimi paremtų siekių įsitvirtinti Europos politikos žemėlapyje kaip tam tikro regiono centras.

Istorinė patirtis ir ryšiai yra svarbūs plėtojant modernią Lietuvos užsienio politiką. Mes galime Lietuvos nacionalinius interesus - dvasinę, intelektinę, kultūrinę ir ekonominę Lietuvos žmonių bei jos kaimynų gerovę - realizuoti Europos politikos, transatlantinio dialogo ir Rytų politikos sankirtoje. Lietuva gali ir turi solidžiai, argumentuotai veikti, siekdama atskleisti savo tautos kūrybines galias regiono, Europos ir pasaulio politikoje.

Šiandien pasaulis vaduojasi iš ekonominės ir finansinės krizės, ieško būdų, kaip sustiprinti ekonomiką ir atgaivinti pasitikėjimą. Tam reikia veikti atvirai ir solidariai, nepasiduoti naujo nacionalinio protekcionizmo pagundoms. Čia didelėms ir mažoms valstybėms tenka vienoda atsakomybė. Tikiu, kad telkiantys nacionaliniai tikslai nubrėš aiškias Lietuvos užsienio politikos ir diplomatijos gaires.

Gerbiamieji,

Nors ne kartą buvau kritikuotas už idealizmą, neva svetimą dabarties gyvenimui, lieku ištikimas toms pačioms vertybėms ir idealams -laisvei, demokratijai, pagarbai žmogui. Tik moralinės vertybės, bendri siekiai padės nepasiklysti ir rasti kelią iš sunkmečio labirinto.

Tenkindamiesi vien trumpalaikie nauda, grimzdami į politines intrigas vardan valdžios ir galios, prarandame gebėjimus susirungti su tikromis epochos problemomis. Geriausia strategija, vedanti iš sumaišties - vertybėmis ir idealais grįsti tikslai, idėjomis ir principais paremtas praktinis veikimas. Pastaruosius metus žodis „vertybės“ dažnai linksniuojamas. Tačiau tam, kad žodis taptų kūnu, reikia ne filosofinės išmonės, o politinės valios.

Per savo gyvenimo ir politinės karjeros dešimtmečius ne kartą mačiau, kaip Vakaruose buvo ieškoma būdų įveikti nuosmukį. Įsitikinau, kad norint išbristi iš krizės ir atsinaujinti, svarbu ne tik pinigų taupymas ir racionalus jų naudojimas. Daug svarbiau - naujos idėjos, naujos pastangos dvasiškai atsitiesti, naujas pasitikėjimą ir santalką skatinantis susikalbėjimo ir veiklos būdas. Žinojimas, kas mums svarbiausia dabartyje ir ilgalaikėje perspektyvoje, turėtų virsti kasdieniais politiniais sprendimais. O tai įmanoma tik turint aiškiai suvoktus principus ir prioritetus.

Įkvėpimo šaltinių nereikia toli ieškoti - jie glūdi kiekviename iš mūsų. Tai - dar Sąjūdžio laikais iškelta nepriklausomos, teisingos ir garbingos valstybės sukūrimo idėja. Ta idėja vedė į laisvę, kai reikėjo tikro ryžto ir pasiaukojimo.

Jokie sunkumai neprivers manęs suabejoti liberaliosios demokratijos vertybėmis. Sunkmetis visada didina socialinę įtampą, didina ir pagundas imtis supaprastintų veiksmų, ska-

tina autoritarinių, diktatūrinių idėjų daigus. Tačiau tikiu: tik laisvė, įvairovė, padoraus veikimo taisyklės, individualios kūrybingos asmenybės galios yra svarbiausia Lietuvos sėkmės prielaida. **Todėl nepalium kime tikėti žmogumi, savo tautos jėgomis,** laisvės ir lietuvių prasmė, kaip pagrindinė mūsų valstybės kūrimo medžiaga. Dirbkime Tėvynei drauge - neskirstydami tautos į savus ir svetimus, išrinktuosius, gyvenimo eilinius ar atstumtuosius.

Idealų vedama ir vienijama Lietuva pasiekė savo didžiausius tikslus, dabar privalome įveikti naujus iššūkius, rašydami naują Lietuvos istorijos puslapį. Tuos įrašus skaitysiančios ateities Lietuvos kartos mums atleis už klaidas, bet neatleis už melą. Todėl išdrįskime būti sąžiningi valstybei, vieni kitiems, patys sau. Rašykime istoriją tiesos ir atvirumo, moralės ir pasitikėjimo kalba. Rašykime dabar, nelaukdami kitos dienos. Dirbkime „vardan tos Lietuvos“.

Dėkoju Jums, Lietuvos žmonės, už tai, kad visus savo tarnybos Jums metus jaučiau Jūsų pasitikėjimą ir paramą. Esu ir būsiu kartu su Jumis.

Ačiū už dėmesį.

Tai paskutinė Valdo Adamkaus, Lietuvos Respublikos prezidento kalba, 2009 m. balandžio 21 d.

IŠRINKIME GERIAUSIUS

atstovus į JAV Lietuvių Bendruomenės XIX-tą TARYBĄ

Rinkimai vyks 2009 m. gegužės mėn. 9-17d.

Balsuokite savo apylinkėje, paštu ar internetu.

Balsavimo informaciją rasite <http://www.javlb.org> arba kreipkitės į savo apylinkės rinkimų komisiją ar valdybą.

Lietuvių Bendruomenė yra visų lietuvių organizacija – Ji mums reikalinga. Visų lietuvių pareiga yra balsuoti.
Parodykim savo vienybę!

JAV LB Krašto valdybos rinkimų komisija
29 Fox Hill Lane, Milton, Ma 02184
617-698-2162 arba 617-212-2460
Email tarybosrinkimai2009@gmail.com

TOKIO ARCHYVŲ NAIKINIMO NEDRĮSO NET SOVIETAİ

Saulėlydžio komisija sumanė tokią krašto archyvų reformą, kurią mokslininkai vadina archyvų naikinimu. Iš 15 valstybės archyvų siūloma palikti tik du. Darbo grupė Lietuvos archyvų departamento (LAD) atliekamoms funkcijoms, tolesnės veiklos tęstinumui nagrinėti ir vietai valstybės valdymo sistemoje nustatyti praėjusią savaitę pristatė du numatomo reorganizavimo variantus.

Pagal pirmąjį LAD būtų susteigtas įstaigos prie Teisingumo ministerijos statusas ir optimizuojamos pavaldžios įstaigos. Siūloma struktūra - Lietuvos centrinis valstybės archyvas (prijungiamas Lietuvos valstybės naujasis archyvas bei Lietuvos literatūros ir meno archyvas), Lietuvos valstybės istorijos archyvas, Lietuvos ypatingasis archyvas, 4 teritoriniai archyvai (prijungiant apskričių 6 archyvus).

Šiuo atveju būtų sutaupyta apie 320 tūkst. litų. Antras variantas - reorganizuoti LAD į Valstybinę dokumentų ir archyvų tarnybą prie Teisingumo ministerijos. Siūloma sutelkti valstybinę archyvų sistemą į vieną įstaigą su struktūriniais padaliniais - archyvais. Tokio pasiūlymo pranašumai: centralizuojamos vidaus administravimo funkcijos, išlieka reikiamas įstaigos statusas kontrolės funkcijoms vykdyti, sutaupoma apie 900 tūkst. litų. Komisija pripažino ir galimus trūkumus - padidėjusius reorganizavimo išlaidas, laikinai sutrikdytą 16 įstaigų darbą, vėluojantį Europos Sąjungos lėšų panaudojimą vykdam projektus.

Saulėlydžio komisijos posėdyje būta kur kas radikalesnių užmojų. Pavyzdžiui, Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentė Rūta Vainienė siūlė palikti tik du archyvus: Lietuvos centrinį valstybės archyvą ir Lietuvos ypatingąjį archyvą. Archyvų stambinimui pritarė ir vyriausybės kanceliari Deividas Matulionis.

Diskutuota dėl popierinių dokumentų atsakymo ir apie

tai, kad pereinant prie elektroninių duomenų kaupimo turėtų būti sprendžiamas patalpų klausimas.

15 VALSTYBĖS ARCHYVŲ

"Tokio archyvų naikinimo nedrįso vykdyti net sovietai. Galėtume pelnytai vadintis drąsia šalimi, kuri pirmoji sunaikino savo archyvus, istorinę atmintį", - LŽ komentavo Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys. Jo teigimu, taupymo, biurokratijos mažinimo idėja archyvų sistemos reformos atveju visiškai apversta aukštyn kojomis. Esą prie Teisingumo ministerijos prijungtas monstras tik dar labiau padidintų biurokratų, o ne archyvuose dirbančių mokslininkų skaičių.

Kelios dešimtys krašto mokslininkų skubiai raitė savo parašus po kreipimusi "Dėl valstybės archyvų naikinimo". Jame pabrėžiama, kad Saulėlydžio komisijos siūlymas Vyriausybei naikinti valstybės archyvus yra nesuvokiamas ir neracionalus.

Kreipimosi autoriai įsitikinę, kad galima paversti teritorines įstaigas, kurioms tenka vienodos funkcijos, struktūriniais padaliniais. Tačiau 15 valstybės archyvų, saugančių Lietuvos istorijos ir kultūros paveldą, atlieka skirtingas funkcijas ir yra unikalūs. **Valstybės archyvuose saugomi dokumentai atspindi Lietuvos valstybingumo istoriją nuo valstybės ištakų iki šių dienų.** Tai unikalūs Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikų kovų už laisvę ir nepriklausomybę, kultūros ir istorijos dokumentų, kino, foto, garso paveldas. Valstybės archyvai atlieka ir kultūros įstaigoms būdingas švietėjiškas, pilietiškumo ir tautinės savimonės ugdymo funkcijas.

"Įgyvendinusi komisijos siūlymą Lietuva taptų vienintele šalimi Europoje, kuri neturi valstybės archyvų kaip įstaigų - valstybingumą įrodančių šaltinių saugotojų. Manome, kad mechaniškas archyvų jungimas yra tolygus dešimtmečiais kurto ir sėkmingai veikiančio valstybės archyvų tinklo griovimui. Tokiu būdu sutaupytos lėšos nekompensuos padarytos žalos archyvams, juose saugomiems dokumentams ir piliečių galimybėms naudotis informacija. Toks sprendimas neracionalus ir vadybiniu požiūriu", - rašo ma kreipimesi.

VIRTO TUALETINIŲ POPIERIUMI

LŽ kalbintas Vilniaus universiteto profesorius Alfre-

(Nukelta į 7 psl.)

Minint Lietuvos vardo tūkstantmetį Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla lankėsi Kultūrinuose darželiuose kovo 7 d. Dalyviai ir svečiai Kultūrinių darželių kalnelyje išmeigė po mažą Lietuvos trispalvę. Mokiniai, vadovaujami mokyklos vedėjos Aidos O'Meara, skandavo mokyklos šūkį: "Mokslas, žodis ir daina, jungia mus Tėvynė - Lietuva!"

Rimo Čepulio nuotr.

(Atkelta iš 6 psl.) TOKIO ARCHYVŲ...

das Bumblauskas nerimauja, ar reformuojant jautrią archyvų sistemą neatsitiks taip, kaip su vidaus reikalų sistemos archyvais. Jie prieš kečius metus "racionaliai" išvežti perdirbti į tualetinį popierių.

Vilniaus pedagoginio universiteto Istorijos fakulteto dekanas profesorius Eugenijus Jovaiša stebėjosi, kaip nieko bendra su archyvais neturintys žmonės per kelias dienas gali sugriauti dešimtmečiais kurtą sistemą. "Jei jau norima taupyti, tai reikia mažinti LAD biurokratus", - tvirtino jis.

Suprasdami sunkią valstybės padėtį, mokslininkai siūlo mažinti archyvų finansavimą, bet nenaikinti efektyviai veikiančio valstybės archyvų tinklo.

ŠVENTAS REIKALAS

Saulėlydžio komisijos pirmininkas Valentinas Milaknis, nedalyvavęs minėtame posėdyje, LŽ tvirtino, kad "valstybės archyvai yra šventas dalykas ir niekas nesiruošia naikinti tautos atminties". Pasak V.Milaknio, vien techninis jungimas biurokratų skaičių gali sumažinti apie 30 procentų. "Pastatai, fondai liks savo vietose, tačiau nebus direktorių, buhalterių", - tikino jis. Tačiau V.Milaknis pripažino, jog pagrindo nerimauti, kad dalis archyvų gali virsti tualetiniu popieriumi, esama. "Privalome užtikrinti, kad taip neatsitiktų", - žadėjo Saulėlydžio komisijos pirmininkas.

*Rimantas Varnauskas,
„Lietuvos žinios“*

CLEVELAND, OH

IŠ ŠV. JURGIO PARAPIJOS PADANGĖS

Šiomet, atsižvelgiant į parapijiečių pageidavimą ir turint omenyje, kad šios velykinės apeigos bus paskutinės Clevelando lietuviams brangioje šv. Jurgio šventovėje, šv. Velykų Prisikėlimo šv. Mišios buvo sugražintos į tradiciniai ankstybą laiką. Jos įvyko balandžio 12 d. 7 v.r. Nors Velykų rytas buvo saulėtas ir šiltas, suprantama, kad dėl laiko pakeitimo, kai kurie parapijiečiai Prisikėlimo iškilmėse dalyvauti negalėjo.

Prisikėlimo šv. Mišias aukojo šv. Jurgio klebonas kun. Joseph Bacevice. Jis, sekdamas senu papročiu, lydimas patarnautoju, ir nešdamas Švenčiausiąjį, tris kartus apėjo aplink šventovėje susirinkusius maldininkus. Šv. Mišių metu gražiai giedojo Marijos Hudgins vadovaujamas parapijos choras. Jam priklauso nuoširdi padėka. Šv. Mišioms pasibaigus, kun. Bacevice asmeniškai pasveikino kiekvieną šios šventės dalyvį, o po to visi nusileidome į salę kurioje jau laukė kava, skanumynai ir Šv. Jurgio parapijietės Rūtos Degutienės išradingos dovanėlės (gyvos gėlės - našlaitės) kiekvienam šios šventės dalyviui.

Kun. Joseph Bacevice taip pat vadovauja šv. Pranciškaus (ispanų) parapijai. Jo oficialus titulas yra "Presbyteral Moderator". Jis aukojo šv. Mišias šioje parapijoje Velykų dieną, 11:30 v.r. kartu su dekanu

Frank Lozada. Šventovė buvo pilna įvairaus amžiaus parapijiečių, įskaitant ir kūdikius. Apeigas lydėjo tradicinė ispanų muzika. Kun. Joseph Bacevice skaitymai buvo ispanų kalba, šventiniai sveikinimai buvo asmeniškai, šilti ir nuoširdūs. Šio straipsnio autorius, kuris su Šv. Pranciškaus parapija bendrauja jau daugiau nei 22 mėnesius, jautėsi ypatingai pagerbtas šv. Pranciškaus parapijos tarybos pirmininko Miguel Figuora kvietimu nešti Mišių auką. Po mišių, pagal nusistovėjusią parapijos tradiciją, buvo sugiedota "Ilgiausių metų (Happy Birthday) tiems kurie šventė savo gimtadienį. Šv. Pranciškaus šventovė bus uždaryta 2009 m. spalio pradžioje.

Balandžio 19 d. šv. Jurgio Parapijos Taryba surengė "Atvelykio vaises" - kiek kuklesnį "Atvelykio stalą". Vaisės buvo suneštinės: jose puikavosi labai skanus keptas paršiukas, kuris buvo dar gardesnis su stipriais ar švelnesniais krienais, ir kiti įvairūs ir skanūs gaminiai bei gėrimai. Didelis ačiū visiems atsilankiusiems parapijiečiams ir svečiams kurie, vienokiu ar kitokiu būdu, užtikrino šių vaisių sėkmingumą. Vaisių tikslas buvo maloniai ir artimiau pabendrauti ir pasilinksminėti šeimyniškoje aplinkoje, pasidalinti praeities prisiminimais ir susitikti su draugais. Toks glaudus bendravimas visada buvo šv. Jurgio parapijos stiprybė.

Algirdas V. Matulionis

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

NAUJA LIETUVIŲ FONDO VADOVYBĖ

46-ajame LF narių suvažiavime, vykusiam š.m. balandžio 25 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, iš patiekto 16 kandidatų sąrašo į Lietuvų fondo Tarybą išrinkti šie šeši asmenys: Ramūnas Astrauskas, Rimas Griškelis, Marius Kasniūnas, Daina Kojelytė, Almis Kuolas ir Algirdas Saulis.

Į LF Kontrolės komisiją išrinkti Alberta Astraitė, Kęstutis Ječius, Milda Šatienė.

Suvažiavimo dalyvių balsavimui taip pat buvo pateiktos dvi rezoliucijos, už kurias Fondo nariai balsavo neigimai.

Pirmoji: „LF suvažiavimas pageidauja, kad, prieš pradedant metinį LF narių balsavimą išrinkti LF Tarybos ir Revizijos komisijų narius, LF nariams būtų pristatytos kandidatų paruoštos jų veiklos ir patirties apybraižos“. Už šią rezoliuciją gauti 1,505 balsai; prieš - 5,676 balsai.

Antroji: „LF suvažiavimas pageidauja, kad Lietuvii fon-

do stipendijos būtų, kur galima, skiriamos studentams, kurie atlieka nustatyto laiko darbo stažuotes Lietuvoje arba lietuviškoje veikloje". Už šią rezoliuciją pasisakė 2,695 balsai; prieš - 4,054 balsai.

Balandžio 26 d. PLC vykusiam LF Tarybos posėdyje Lietuvii fondo Tarybos pirmininku išrinktas **Rimas Griškelis**, o LF valdybos pirmininku - **Marius Kasniūnas**. Kadangi šiais metais iš LF Tarybos pasitraukė Jūratė Budrienė, jos kadencijai užbaigti išrinktas Dalius Vasys.

LF informacija

SUNNY HILLS, FL

Sekmadienį, kovo 15 d. 11 val., Šv. Teresės bažnyčioje, įnešus Lietuvos trispalvę, Šv. Mišias už Lietuvos laisvės kovotojus, atnašavo du kunigai. Parapijos klebonas msgr. Francis Szczykutowicz savo pamoksle paminėjo ir Lietuvos tūkstantmetį.

Giedojo "Antros jaunystės" choras, o E. Žebertavičienė solo atliko "Ave Maria", vargonuojant G. Beleckienei.

Tą pačią dieną, 2 val. popiet, puikiai išpuoštoje salėje vyko Lietuvos sukakčių minėjimas. Po įžanginio žodžio ir po vėliavų pagerbimo, po kun. Izidoriaus Gedvilos sukalbėtos invokacijos, po himnų ir tylos minutės, susikaupimu buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Perskaitytas ir šventinis sveikinimas iš Lietuvos.

Svečiai svetimtaučiai angliškai buvo glaustai supažindinti su visa informacija Margaritos Vencius-Red dėka.

Floridos apygardos pirmininkui K. Miklui negalint atvykti į šį minėjimą, šiam minėjimui skirtus žodžius apie Lietuvos tūkstantmečio vardo sukaktį perskaitė Julija Jakienė.

Meninė dalis buvo pradėta eilėmis apie Lietuvą, kurias deklamavo Bronė Nakienė ir Valė Zubavičienė. Solo dainas atliko Ona Adomaitienė ir Elena Žebertavičienė, o šventines dainas puikiai išpildė "Antros jaunystės" choras, vadovaujamas G. Beleckienės.

Šio minėjimo metu buvo renkamos aukos ir kasmetinis solidarumo mokestis LB paremti. Minėjimas baigėsi vaisėmis ir 72 dalyvių tarpusavio pabendravimu.

PALM BEACH, FL

Sekmadienį, gegužės 3 d. 2 val. St. Patrick bažnyčioje vyko Šv. Mišios lietuviams, kurias atnašavo kun. Kevin Nelson.

CHICAGO, IL

Balandžio 24 d. buvo apdovanoti šiais metais geriausiai Nacionalinį diktantą Čikagoje parašę lietuviai. Raštingiausiųjų pagerbimas vyko pagrindinį prizą įsteigusios lietuvių įmonės "Goodwill Insurance, Mortgage ir Real Estate" patalpose diktanto entuziastų susitikimo metu.

Šį sausį viso pasaulio lietuvių kalbos mylėtojai vienu metu rašė ketvirtąjį kasmetinį Nacionalinį diktantą. Iš Čikagoje rašiusiųjų būrio mažiausiai klaidų padarė ir prabangų plunksnakotį laimėjo Kamilė Nemeikaitė. Prizajai įteiktė "Goodwill Insurance, Mortgage ir Real Estate" įmonės darbuotojai, nuoširdžius sveikinimus siuntė generalinė konsulė Čikagoje S. Aniulienė, garsiais plovimais pagerbė visi vakaro svečiai. Lietuvii studentų asociacija Ilinojaus universitete Čikagoje (LSA UIC) apdovanojo tris geriausiai diktantą parašiusias merginas studentų-moksleivių grupėje. Giedrė Elekšytė, Urtė Šiaulytė ir Karina Barčiūtė pasipuošė suvenyriniais marškinėliais, ant kurių puikavosi Lietuvos trispalvė bei asociacijos ženklas. Susitikimo metu studentai maloniai kvietė visus dalyvauti jų organizuojamoje Lietuvos vardo tūkstantmečio šventėje Illinois universitete Čikagoje, kuri įvyko gegužės 2 d. Vakaro šeiminiškai vaišino susirinkusius užkandžiais, gėrimais ir tortu.

LR Generalinio kons. Čikagoje inf.

LIETUVA IR PASAULIS

27 broliškos ES valstybės tuoj rinks naują Europos Parlamentą. Briuselis dreba, kad nusivylę piliečiai rinkimus boikotuos ir išjudins ES pamatus. Į Lietuvą atvyko prieš dvejus metus EP pirmininku išrinktas vokiečių Hans-Gert Poettering. Vizito tikslas - įtikinti lietuvius, kad artėjantys rinkimai yra neeilinis įvykis, kuriame būtina dalyvauti. Kodėl EP vadovybė taip rūpinasi didesniu rinkėjų skaičiumi? Politologas Algis Krupavičius įsitikinęs, kad taip siekiama EP paversti nefiktyvia, teisėta organizacija. Kai EP išrenka labai mažą rinkėjų dalis, parlamento teisėtumo laipsnis yra labai menkas. Todėl daroma viskas, kad teisėtumas nebūtų toks silpnas.

Baltijos valstybių oro erdvę saugančius Danijos karinių oro pajėgų karius keičia Čekijos kariai. Balandžio 30 d. Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose vyko NATO oro erdvės patruliavimo misijos funkcijas Baltijos valstybėse vykdančių karinių vienetų pasikeitimo ceremonija.

"Esu čia nuo pat nepriklausomybės atkūrimo. Lietuvoje įvyko stebuklingas pasikeitimas. Pradedant paprastais dalykais - pasikeitusiu miesto veidu, automobiliais ar žmonių apranga, - baigiant žmonių kultūra. Lietuviai daugiau keliauja, mato pasaulį. Šalis labai greitai susilygino su Vakarų šalimis. Įspūdinga, kas atsitiko Lietuvoje. Tai didžiulis jūsų žingsnis į priekį. Man dėl to labai smagu", - sakė pirmasis Australijos garbės konsulas Lietuvoje Salvatore Antonio Meschino.

Paiškėjo, kodėl prezidento posto siekianti eurokomisarė **Dalia Grybauskaitė** taip drąsiai prašneko, kad tapusi šalies vadove galėtų atsisakyti algos. Baigusi darbą Europos Komisijoje (EK) D.Grybauskaitė kas mėnesį į rankas gautų 7,9 tūkst. eurų išmoką. Kita kandidatė į prezidento postą Kazimiera Prunskienė populizmu pavadino varžovės kalbas apie galimybę tapus prezidente atsisakyti viso ar dalies atlyginimo: "Vieši šaltiniai rodo, kad D.Grybauskaitė įvairiomis formomis iš Europos Komisijos gaus apie 1,3 mln. litų išeitinės kompensacijos. Kol kas negirdėjau, kad ji kalbėtų apie išeitinių pašalpų mažinimą eurokomisarams, o juk jos mokamos ir iš Lietuvos žmonių sumokėtų mokesčių. D.Grybauskaitei nutylint dalį tiesos apie išeitines pašalpas EK nariams, vieši pareiškimai apie prezidento atlyginimo atsisakymą tėra manipuliacijos".

NATO įsakė išvyti 2 Rusijos diplomatus, skelbia „Laisvosios Europos radijas“. Teigiama, kad sprendimą išvyti diplomatus lėmė esto Herman Simm, perdavinėjusio slapta NATO informaciją Rusijos žvalgybai, byla. „Dviems Rusijos diplomatams buvo pranešta, kad jie yra nebepageidaujami“ - kalbėjo vienas anoniminių panorėjęs likti NATO diplomatas. Abu išgijami Rusijos dilomatai dirbo savo šalies misijoje prie NATO. Estas H. Simm buvo nuteistas kalėti daugiau nei 12 metų už tai, kad Rusijos užsienio žvalgybos tarnybai perdavė daugiau nei 2 tūkst. puslapių slaptos informacijos. NATO Rusijos diplomatus išvijo balandžio 29 dieną. Kaip tik šią dieną buvo formaliai atnaujinti NATO ir Rusijos santykiai ambasadorių lygmeniu. *Financial Times* skelbia, kad vienas iš išvytų diplomatų yra Rusijos ambasadoriaus prie Europos Sąjungos Vladimir Čižov sūnus. Teigiama, kad tiek šis, tiek kartu su juo išvytas diplomatas dirbo kaip slapti agentai. Teigiama, kad abu diplomatai nebuvo tiesiogiai susiję su H. Simm veikla, tačiau šio esto byla privertė NATO itin susirūpinti savo slaptos informacijos saugumu.

LIETUVOJE VIEŠĖS JAMES BOND

Gegužės 13-16 dienomis kaip UNICEF Geros valios ambasadorius su oficialiu vizitu lankysis Lietuvoje britų kino legenda seras Roger Moore, kinomanams žinomas kaip James Bond.

Pasaulio vaikų teisių ir gyvybės apsauga besirūpinantis 81-erių aktorius mūsų šalyje sieks aplankyti **kuo daugiau Lietuvos vaikų**, susitiks su šalies vadovais, verslo bendruomene bei dalyvaus UNICEF ir **Almos Adamkienės labdaros ir paramos fondu** vykdomoje akcijoje "Statome mokyklas pasaulio vaikams".

UNICEF Geros valios ambasadoriumi R. Moore tapo

1991-aisiais. Monake bei Šveicarijoje savo rudens metus leidžiantis aktorius yra dalyvavęs daugelyje UNICEF misijų skurdžiose pasaulio šalyse. Tarp problemų, į kurias pasaulio dėmesį atkreipti bando R.Moore, yra pagrindinės besivystančio pasaulio vaikų ryškės: AIDS, sausumos minos bei jodo nepakankamumas.

R.Moore yra ilgiausiai Jos Didenybei tarnavęs James Bond. Jis įkūnijo šį legendinį personažą septyniuose filmuose, nuo 1973 m. išleisto "Gyvent ir leisk numirti" ("Live and Let Die") iki 1985 m. "Žvilgsnio į žmogžudystę"

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus ir Europos Parlamento pirmininkas Hans-Gert Poettering Vilniuje. www.president.lt

BALTIJOS ŠALYS PADĖJO VAKARŲ EUROPAI

Vilnius, balandžio 28 d. Europos Sąjunga (ES) turi būti dėkinga Baltijos šalims už tai, kad Lietuva, Latvija ir Estija padėjo Vakarų Europai daugiau sužinoti apie Sovietų Sąjungos totalitarizmą, teigia Europos Parlamento pirmininkas Hans Gert Poettering. Į Lietuvą atvykęs EP vadovas antradienį BNS sakė, kad jis visą laiką stengėsi naudoti savo politinę įtaką dvasinei kovai prieš bet kias totalitarizmo formas.

"Dėkojame savo naujiems kolegoms iš Estijos, Lietuvos ir Latvijos, kad jie padėjo Vakarų Europai sužinoti apie Sovietų Sąjungos totalitarizmą", - sakė H.G.Poettering.

EP pirmininkas teigė esąs dėkingas Baltijos šalių europarlamentarams, kad jie daug prisidėjo prie šių mėnesių priimtų rezoliucijų, kuria pasmerktas totalitarizmas. "Didžiuojuosi, kad balandžio 2 dieną EP priėmė rezoliuciją, smerkiančią totalitarizmą. Dėkojame savo kolegoms iš buvusių komunistinių valsty-

bių, ypač Lietuvos, Latvijos ir Estijos, kad jie stipriai parėmė šią rezoliuciją. Mes, kaip europiečiai, į bendrą ateitį galime eiti tik suprasdami savo istorijos pamokas", - sakė H.G.Poettering.

EP vadovas teigė, kad nacių ir sovietų nusikaltimų įvertinimas ES lygiu jam yra labai asmenišką klausimas. "Niekada negalime pamiršti ir nacionalsocialistų totalitarizmo, kuris, deja, išsivystė mano šalyje. Aš jo nepatyrčiau, nes gimiau 1945 metų rugsėjį, bet mano tėvas žuvo kaip paprastas karys - mes manome, kad 1945 metų kovą ar balandį. Taigi aš jo niekad nemačiau, bet tai labai asmeniška", - sakė H.G.Poettering.

Vilniuje viešintis EP pirmininkas taip pat priminė žinomos Vokietijos žydų kilmės mokslininkės Hanna Arendt tyrimus, kuriuose ji padarė išvadą, kad **sovietų ir nacių režimai gali būti lyginami**. "XX amžiaus ketvirtajame dešimtmetyje iš Vo-

kietijos išvykusi didi žydų politikos mokslininkė Hanna Arendt moksliniu pagrindu išvystė kriterijus apibūdinti totalitarizmą, ir apibrėžė komunistinį ir nacionalsocialistinių totalitarizmą. Jis sakė, kad abi totalitarizmo formos gali būti lyginamos, ir abi yra baisios", - sakė H.G.Poettering.

Balandžio 2 dieną Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją, kurioje "griežtai ir vienareikšmiškai" pasmerkė "visus visų totalitarinių ir autoritarinių režimų įvykdytus nusikaltimus žmoniškumui ir masinius žmogaus teisių pažeidimus".

Dokumente teigiama, kad "Europa niekada nesusivienyns, jei nepasieks bendro požiūrio į savo istoriją, nepripažins nacizmo, stalinizmo ir fašistinių bei komunistinių režimų bendru paveldu ir nepraves sąžiningų ir išsamių diskusijų dėl praėjusiame amžiuje šių režimų įvykdytų nusikaltimų".

ELTA

GIRIA LIETUVOS KARIUS

Vilnius, balandžio 29 d. (LRT). NATO karinio komiteto pirmininkas admirolas Giampaolo Di Paola aukštai įvertino Lietuvos karių profesionalumą ir indėlį įtvirtinant taiką Afganistane.

Lietuvoje viešintis NATO karinio komiteto vadovas pažymėjo, kad Lietuva buvo ir

("A View to a Kill"). Tūkstančius gerbėjų visame pasaulyje tebeturi ir septintojo bei aštuntojo praėjusio amžiaus dešimtmečių serialai "Šventasis" ("The Saint") bei "Įtikinėtojai!" ("The Persuaders!"), kuriuose R.Moore atliko pagrindinius vaidmenis. Už labdarinę veiklą su UNICEF 1999 m. karalienė Elžbieta II jam suteikė Britų imperijos riterio titulą.

LGITIC

išlieka patikima partnerė vykdam tarptautines saugumo operacijas.

Svečias su Prezidentu Valdu Adamkumi aptarė ir NATO solidarumo bei pajėgumų stiprinimo klausimus.

„Mūsų strateginis tikslas – siekti, kad NATO oro policijos misija Baltijos regione būtų pratęsta bent iki 2018 metų, – sakė V. Adamkus. – Tai ne tik garantuoja mūsų saugumą, bet kartu yra svarbus politinis ir psichologinis veiksnys, liudijantis, kad visoms Aljanso narėms yra taikomi vienodi gynybos kriterijai.“

V. Adamkus pabrėžė, kad Lietuva tęs savo ilgalaikius įsipareigojimus atkuriant saugumą ir stabilumą Afganistane, todėl šioje šalyje sutelks didžiąją dalį tarptautinėms

operacijos skiriamų išteklių.

Aukščiausias karinis NATO pareigūnas, į Lietuvą atvykęs kariuomenės vado generolo leitenanto Valdo Tutkaus kvietimu, susitikęs Seimo pirmininku Arūnu Valinsku, ministru pirmininku Andriumi Kubiliumi, krašto apsaugos ministre Rasa Juknevičiene, lankysis Karinių oro pajėgų bazėje Šiauliuose.

NATO karinis komitetas, kuriam pirmininkauja admirolas G. Di Paola ir kurio narys yra generolas leitenantas V. Tutkus, yra aukščiausia karinė institucija, teikianti konsultacijas Šiaurės Atlanto Tarybai, Gynybos planavimo komitetui ir Branduolinei planavimo grupei. G. Di Paola komitetui atstovauja šiuose aukščiausiuose strateginiuose institutuose.

CLEVELANDO "SVAJOS" CHORAS RUOŠIASI DAINŲ ŠVENTEI LIETUVOJ

Clevelando "Svajos" choras įsikūrė 2005 metais, kad dalyvautų aštuntoje dainų šventėje Čikagoje. Muzikė Danutė Liaubienė nepabūgo sunkaus darbo, ir apsiėmė mokytį entuziastingą grupę dainos mylėtojų. Lietuvių namų direktorė Rūta Degutienė, maloniai pasiūlė chorui naudotis Lietuvių namų patalpomis repeticijoms. Metų bėgyje choristai susidraugavo, susidainavo ir gražiai atstovavo Clevelandą dainų šventėje.

Šįmet "Svajos" nariai ruošiasi dalyvauti Lietuvos tūkstantmečio Dainų šventėje. "Svaja", vienas iš nedaugelio išėivijos chorų, vykstančių į Lietuvą; iš 22 choro narių, didžiuma jų žada dalyvauti Dainų šventėje. Choro eilėse visi jaučiasi savi-prityrę dainininkai padeda naujokams; nariams, nekalbantiems lietuviškai, šalia sėdintys draugai padeda ištarti dainų žodžius ir suprausti jų prasmę. "Svaja" tikrai visų Clevelando lietuvių choras. Jo gretose visi, mylintys lietuvišką dainą, randa sau

vieta.

Dainų šventės organizatoriai reikalauja, kad kiekvienas choras, dalyvaujantis dainų šventėje, įrodytų savo sugebėjimus, atsiųsdamas vaizdo ir garso įrašą atliekamų dainų. Šių metų balandžio 18 d. Clevelando "Svaja" ir Rochesterio, NY, lietuvių choras "Putinas" suėjo draugėn tą reikavimą įvykdyti. "Svajos" vadovė, muzikė Danutė Liaubienė, kilusi iš Rochesterio; gerai pažįsta to miesto choro vadovą, muziką Raimundą Obalį. Juodu sutarė sujungti abu chorus kartu ir atlikti dainų rekordavimą Clevelande. Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius maloniai sutiko leisti chorams padaryti įrašą bažnyčioje.

Gražią ir saulėtą šeštadienio popietę šimtametėje šv. Jurgio bažnyčioje rinkosi dainininkai. Daugelis su įdomumu apžiūrėjo bažnyčios vidų, šventųjų statulas, gale bažnyčios esančią pal. Jurgio Matalaičio memorialinę lentą; fotografavo didįjį altorių ir jo šo-

"Svajos" nariai šv. Jurgio bažnyčioje su vadove muz. Danute Liaubiene viduryje. *Lino Vaitkaus nuotr.*

ne pritvirtintą žalvarinę lentą, kurioje įrašyta senoviška lietuvių kalba: "CLVELANDO LIETUWIU JAUNUJIU VAIKINU AUKA PABUDAWOTAS ALTORIUS, I MORUGPIUCZIE 1905 METE".

Senieji ažuoliniai altoriai, paaukoti "lietuviu jaunųjų vaikinu," suoluose nuo senų laikų pasilikę parapijiečių pavardžių žymekliai, ant sienos kabantis L.S.K. Ramovės bas reljefas, prie šventųjų statulų pritvirtintos aukotojų pavardės, senasis Aušros Vartų Marijos paveikslas - visa tai dalis pirmųjų ir mūsų visų Clevelando lietuvių istorijos. Ypač šiuo laiku, kai daromi sprendimai, liečiantys Clevelando lietuvių parapijų sujungimą, verta pamąstyti kaip pagerbti Clevelando lietuvių istoriją; kaip iš-

saugoti svarbiausius bažnyčioje esančius dalykus ir surasti jiems tinkamą vietą naujai sukurtoje parapijoje, kad jie neatsidurtų dulkėtam sandėlyje visų užmiršti.

Abiejų chorų vadovai pasikeisdami dirigavo ir pianinu akompanavo dainoms. Choris-tai, išsirikiavę ant laiptelių priekyje altoriaus, dainavo Dainų šventės repertuaro dainas. Bažnyčios erdvėje balsai vieningai susiliejo ir visi džiaugėsi gražių dainų skambesiu bei darniu chorų bendradarbiavimu.

Atlikus rekordavimą dainininkai neskubėjo skirstytis - šnekučiavosi, klausinėjo apie šv. Jurgio bažnyčios istoriją, fotografavo jos viduje esančias įdomybes. Paskui visi nuvyko į Lietuvių namuose esantį Gin-

taro restoraną kartu pavakarieniauti. Nuotaikingai kartu praleidę vakarą, abiejų chorų nariai atsisveikino iki sekančio susitikimo - Dainų šventėje Lietuvoje!

"Svajos" nariai dėkoja šv. Jurgio parapijos klebonui kun. Juozui Bacevičiui už galimybę atlikti rekordavimą bažnyčioje; jų naujiems draugams iš Rochesterio ir jų vadovui muzikui Raimundui Obaliui už atvykimą kartu dainuoti; choro narei ir Lietuvių namų vedėjai Rūtai Degutienei už skanias vaišes. Didžiausia ir nuoširdžiausia padėka skirta "Svajos" vadovei muzikei Danutei Liaubienei už jos darbą ir pasiaukojimą ruošti juos Dainų šventei.

Živilė Vaitkienė

GROŽINĖS LITERATŪROS KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais paminėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti, skelbia romano konkursą.

Skiriamos trys premijos:

I-oji - 5,000 dol,

II-oji - 3,000 dol.,

III-oji - 2,000 dol.

Tema kūrėjams: **LIETUVAI – TŪKSTANTIS METŲ!**
Mes didžiujamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra.

Laikas: Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2009 m. birželio 30 d. Prašome ne laukti ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: **ALTS, KONKURSAS**
2711 West 71st Street,
Chicago, IL 60629-2005, USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atski-ro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefono ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokas bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija:

Danutė Bindokienė,
Dr. Jonas Jasaitis,
Petras Palilionis,
Stasė Petersonienė,
Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje, Čikagoje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

SUKURTAS FILMAS APIE RAUDONĄJĮ TERORĄ LIETUVOJE

Jungtinėse Valstijose gyvenantis tėvas dominikonas Kenneth R.Gumbert sukūrė dokumentinį filmą apie sovietinę Lietuvos okupaciją ir pokario pasipriešinimą kruvinam raudonajam terorui.

Kaip rašo leidinys *Rhode Island Catholic*, filme "Raudonasis teroras gintarinėje pakrantėje: sovietinė okupacija ir Lietuvos pasipriešinimas, 1939-1993 metai" apie Lietuvos tragediją pradedama pasakoti nuo Molotov-Ribbentrop nepuolimo pakto sudarymo.

Šis SSRS vadovo Josifo Stalino ir nacių diktatoriaus Adolfo Hitlerio 1939 metais sudarytas susitarimas atvėrė Sovietų Sąjungai galimybę įsiviešpatauti Rytų Europoje, tarp jų ir Lietuvoje.

Valandos trukmės filmas buvo pastatytas bendradarbiaujant su Kalifornijoje gyvenančiu tėvu dominikonu David O'Rourke. Naujasis filmas yra ciklo apie žmogaus ir pilietines teises Rytų Europoje iki komunizmo žlugimo, dalis. Anksčiau šie Pa-

mokslininkų dominikonų ordino nariai yra sukūrę filmą "Iš-ganančioji malonė" (Saving Grace) apie Bažnyčios persekiojimą komunistinėje Čekoslovakijoje.

"Mūsų filmas pasakoja apie tragišką Šiaurės Europos istorijos periodą, kuris nėra gerai žinomas ir kurį, tiesą sakant, šiaudien kai kas netgi neigia", - neseniai duodamas interviu *Rhode Island Catholic* pabrėžė tėvas K.R.Gumbert. Jis pridūrė, kad jiedviem su D.O'Rourke tai buvo "žmogaus teisių klausimas" - papasakoti šią istoriją ir "suteikti žodį žmonėms, kurie buvo nutildyti".

Filmo kūrėjai 2006 metais nuvyko į Lietuvą ir įrašė daugiau kaip 30 valandų interviu, kuriuos užrašė iš garsių istorikų, buvusių kalinių ir tremtinių, kurie papasakojo šiuurpias istorijas apie gyvenimą sovietų valdžios metais. Kunigai taip pat rinko interviu iš kelių likusių miško brolių - pasipriešinimo judėjimo narių, kurie pasitraukę į miškus

mėgino beviltiškai priešintis šalies sovietizacijai. Šio filmo idėja jiems kilo per vieną diskusiją, kai tėvas D.O'Rourke informavo savo kolegą, kad buvo pakviestas įsteigti Vilniuje Vedybų ir šeimos institutą.

Naudodamiesi archyviniais filmais ir nuotraukomis, taip pat - liudininkų pasakojimais, filmo kūrėjai atskleidžia, kaip dešimtys tūkstančių lietuvių buvo areštuoti ir gyvulinuose vagonuose ištremti į priverstinio darbo stovyklas, kalėjimus, šachtas ir mirties stovyklas Sibire ir kituose Sovietų Sąjungos regionuose. Aukos KGB kalėjimuose dažnai būdavo kankinamos, daug režimui priešišių žmonių prievarta atsidūrė psichiatrijos ligoninėse.

Per raudonąjį terorą buvo įkalinti arba nužudyti daugiau kaip 350 tūkst. Lietuvos žmonių.

"Tai buvo viena iš didelių šio filmo statymo privilegijų. Išgyvenusieji pirmą kartą galėjo papasakoti savo istoriją Vakarų auditorijai", - pasakojo jis.

PASAULIO LIETUVIAI PRAŠO LIETUVOS PILIETYBĘ PALIKTI IR NAUJOSIOS KARTOS EMIGRANTAMS

Vilnius, balandžio 24 d. Lietuvos pilietybę galėtų išsaugoti ne tik asmenys, iš šalies išvykę iki 1990 m. ir įgiję kitos valstybės pilietybę, bet ir tie, kurie Lietuvą paliko po 1990 m. kovo 11-osios. Tai numatančią Pilietybės įstatymo pataisą siūlo Vilniuje posėdžiavusi Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija.

Komisijos pirmininkas **Paulius Saudargas** per spaudos konferenciją pranešė, kad komisija priėmė rezoliuciją, kad "naujasis Pilietybės įstatymas yra tobulesnis už galiojantį įstatymą, tačiau Seimui siūloma papildyti įstatymo projektą, numatant atvejį Lietuvos piliečiui būti ir kitos valstybės piliečiu, jeigu jis yra asmuo, pasitraukęs iš Lietuvos ne tik iki 1990 m. kovo 11 d., bet ir po 1990 m. kovo 11 d. ir yra įgijęs kitos valstybės pilietybę". "Tikimės, kad tai nebus dar viena konstitucinė aklaivietė. Jeigu galime išvykusiesiems po 1940 m. iki 1990 m. numatyti galimybę išsaugoti Lietuvos pilietybę kaip atskirą atvejį, kodėl negalime atskiros atvejo numatyti ir po 1990 m. išvykusiesiems", - svarstė parlamentarai.

Anot JAV lietuvių **Dalios Puškorienės**, naujajai emigrantų kartai kaip niekam kitam svarbu turėti lietuviškus pasus. "Amerikoje yra daug atvažiavusiųjų iš Lietuvos po 1990 m., kurie tikrai palaiko labai tamprius ryšius su tėvyne. Čia turi gimines, vaikai atvažiuoja vasarą gyventi ir, jeigu jie pasiliks Amerikoje ir nori įgyti JAV pilietybę, ir jie, ir jų vaikai turi atsisakyti Lietuvos pilietybės. Tai tikrai diskriminuojama grupė lietuvių, kurie Lietuvai turėtų būti ypač svarbūs. Jeigu kas grįš į Lietuvą gyventi, dirbti, prisidėti prie Lietuvos gėrovės, tai yra ši grupė asmenų. Mums labai graudu, kad ši grupė išskirta iš įstatymo", - kalbėjo D. Puškorienė.

Belgijos lietuvių bendruomenės atstovė **Aurelija Norienė** teigė, kad ypač Europoje daug naujosios kartos emigrantų, kurie taip pat nori išlaikyti ne tik emocinius ryšius su tėvyne. "Lietuvos pilietybė - ne tik moralinis ryšys su tėvyne. Mes išvažiavome būdami lietuviai, norime pasilikti lietuviais. Nenorėtume, kad kitos šalies pilietybės įgijimas būtų laikomas kažkokiu nusikaltimu, dėl kurio būtų atimama Lietuvos pilietybė", - sakė ji. A. Norienės teigimu, daugelyje Europos šalių pripažįstama dviguba pilietybė. "Šalys, kurių pilietybę turime, nereika-

lauja, kad atsisakytume Lietuvos pilietybės", - pabrėžė ji.

P. Saudargas sakė žinąs, kad prezidento Valdo Adamkaus sudaryta darbo grupė, rengusi Pilietybės įstatymo pataisas, yra įsitikinusi, jog toks dvigubos pilietybės atvejis išplėtimasis prieštarauja Konstitucijai. Todėl jis vylėsi, kad jeigu Seimas pritars jų pataisai, ją pasirašys jau naujasis valstybės vadovas.

Konstitucijoje sakoma, kad "išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis".

P. Saudargo ir komisijos nuomone, pilietybės išsaugojimas naujajai emigrantų kartai dar galėtų tilpti į atskirą atvejų kategoriją.

Seimas po pateikimo yra pritaręs prezidento sudarytos darbo grupės parengtam Pilietybės įstatymui. Naujoji redakcija dvigubą pilietybę išsaugo nuo 1919 metų sausio 9 dienos iki 1990 metų kovo 11 dienos iš Lietuvos išvykusiesiems asmenims ir visiems jų palikuonims. Tuo metu po 1990-ųjų pasitraukusieji dvigubos pilietybės turėti negalės, ji galės būti suteikiama tik užsienyje gimusiems jų vaikams, kaip ir šiuo metu.

"Visi tie asmenys, kurie išvyko iki 1990 metų, kurie buvo ištremti, jų pasitraukimas yra pateisinamas susiklosčiusiomis istorinėmis ir kitomis aplinkybėmis, ir konstituciškai yra pateisinama, kad tie žmonės pasitraukė. Tačiau tie, kurie išvyko iš nepriklausomos valstybės, jų gyvybei negrėsė pavojus, ir darbo grupė manė, kad tai yra esminė takoskyra tarp tų žmonių", - minėtą nuostatą argumentavo prezidento patarėja **Aušra Rauličkytė**.

Dabar dviguba pilietybė leidžiama iš Lietuvos išvykusiesiems nuo 1940 metų birželio 15 dienos ir trims jų palikuonių kartoms - vaikams, anūkams ir proanūkiams.

Po Nepriklausomybės atkūrimo iš Lietuvos pasitraukę asmenys galėtų turėti dvigubą pilietybę tik tuo metu, jei jų atvejai bus ypatingi - pavyzdžiui, susituokę su kitos valstybės piliečiu ir taip pagal tos šalies įstatymus įgydami antrą pilietybę.

Diskusijos dėl dvigubos pilietybės užvirė, kai 2006 metų rudenį Konstitucinis Teismas (KT) išaiškino, jog pagal Konstituciją dvigubos pilietybės atvejai turi būti reta išimtis ir dvigubą pilietybę įteisinančius įstatymus paskelbė prieštaraujančiais pagrindiniam šalies

UŽSIENIO LIETUVIAI DĖL DVGUBOS PILIETYBĖS VILTIS DEDA Į NAUJĄ PREZIDENTĄ

Iš Lietuvos įvairiais laikotarpiais išvykę užsienio lietuviai siekia, kad dviguba pilietybė būtų garantuojama ne tik pasitraukusiems po 1919 m. ar visų okupacijų metu, bet ir tiems lietuviams, kurie savo šalį paliko Lietuvai jau atgavus nepriklausomybę. Parlamente posėdžiavusios Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos nariai sako viltis dedantys į naują prezidentą. Tikimasi, gal jo patarėjai bus sukalbamesni ir imsis ruošti užsienio lietuviams palankesnę Pilietybės įstatymą.

Tuo tarpu galimybė atsisakyti šalies, kurioje gyvena, passo iš savo gimtinės išvykusių lietuvių nevilioja. „Netektume kai kurių lengvatų, kurios kiekvieną dieną gyvenant ir dirbant tose šalyse yra labai svarbios“, - surengtoje spaudos konferencijoje sakė Belgijos lietuvių Aurelija Goris-Norienė.

DVGUBĄ PILIETYBĘ NORI GAUTI VISI

Seime posėdžiavusios komisijos nariai sako teigiamai vertina prezidento Valdo Adamkaus sudarytos darbo grupės paruoštą Pilietybės įstatymo projektą, kuriam Seimas jau yra pritaręs po pateikimo, tačiau norėtų, jog dvigubas – Lietuvos ir kitos valstybės – pasas būtų garantuojamas ir tiems lietuviams, kurie išvyko Lietuvai jau atgavus nepriklausomybę – po 1990 m. kovo 11 d.

„Komisija priėmė rezoliuciją, kurioje sveikina, jog naujasis Pilietybės įstatymo projektas yra tobulesnis už dabar galiojantį įstatymą, tačiau siūlo Seimui papildyti projektą numatant atvejį leidžiant Lietuvos Respublikos piliečiui būti kartu ir kitos valstybės piliečiu, jeigu jis yra asmuo, pasitraukęs iš Lietuvos (...) ir po 1990 m. kovo 11 d. ir yra įgijęs kitos valstybės pilietybę“, - rezoliuciją pristatė parlamentarai, komisijos pirmininkas Paulius Saudargas.

Pasak JAV lietuvių atstovės Dalios Puškorienės, po nepriklausomybės atgavimo į Ameriką atvyko ypač daug lietuvių, kurie norėtų palaikyti glaudžius ryšius su gimtąja valstybe, bet esą kliūtis dvigubai pilietybei šiuo ryšius žlugdo. „Jie turi gimines, vaikus, čia vaikai atvažiuoja vasaro-

įstatymui. Minėtame KT nutarime taip pat pabrėžta, kad norint liberalizuoti dvigubos pilietybės suteikimą, būtina keisti Konstituciją ir tai gali būti daroma tik referendumu.

bernardinai.lt

JAV lietuvių atstovė Dalia Puškorienė kalbėjo spaudos konferencijoje dėl Lietuvos Respublikos pilietybės.

mis gyventi. Jeigu jie nori įgyti Amerikos pilietybę, turi atsisakyti Lietuvos. Čia yra diskriminuojami lietuviai“, - piktinosi D. Puškorienė.

Klausiami, kodėl nenori pasilikti tik Lietuvos pilietybės, o užsienio valstybėje gyventi ne piliečio statusu, užsienio lietuviai sakė, kad jiems tai labai nepatogu. „Daugelyje šalių, tarp jų ir Europos Sąjungoje (ES) iki šiol tai nėra palanku. Ypač iki įstojant į ES, būdami ne ES piliečiai mes neturėjome teisės dirbti kai kurių darbų, atidaryti savo įmonių, pradėti savo verslo. Tuo metu priimti tos šalies pilietybę buvo be galo svarbu. Kai kuriose šalyse ties įstatymai nepasikeitę, kai kur situacija nepagerėjo įstojus į ES. Bet bendrąja prasme atsisakę tos šalies pilietybės mes netektume kai kurių lengvatų toje šalyje, kurios kiekvieną dieną dirbant ir gyvenant yra be galo svarbios“, - dvigubo passo poreikį aiškino Belgijos lietuvių atstovė A. Goris-Norienė.

NUSIVYLĖ V. ADAMKAUS KOMANDA

Užsienio lietuviai, be kita ko, neslėpė viltis dedantys į naują prezidentą, mat Lietuvoje gegužės 17 d. vyks šalies vadovo rinkimai. Ir nors tiesiogiai nusivylimas dabartiniu prezidentu V. Adamkumi bei jo pastangomis išreikštas nebuvo, tačiau JAV lietuvių atstovė Angelė Nelsienė išsakė nepasitenkinimą šalies vadovo patarėjais. „Kaip žinot, dabar bus greitai rinkimai. Ta dalis lietuvių, kuriuos šis įstatymas labiausiai suvaržo, jie tikisi ir viliasi, kad kitas prezidentas ar prezidentė turės kitokią komandą, kitokius patarėjus ir jie, galbūt, sudarys kitą darbo grupę spręsti šį klausimą. Gali būti, kad jų pasiūlymas Seimui bus kitoks“, - viltis dėstė A. Nelsienė.

Seime pristatydama teisės akto projektą prezidento patarėja Aušra Rauličkytė sakė, kad jeigu dvigubas pasas būtų garantuojamas ir tiems lietuviams, kurie iš Lietuvos išvyko po 1990 m. kovo 11 d., tai išeitų, kad dviguba pilietybė būtų suteikiama visiems, nors Konstitucijoje nurodoma, jog

tai turi būti atskiri atvejai.

Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas P. Saudargas teigia manantis, kad įstatyme gali būti nurodomas atskiras atvejis asmenims, kurie išvyko Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Pasak P. Saudargo, nemanytina, kad tai kirstųsi su pagrindiniu šalies įstatymu, tačiau skaičių, kiek žmonių tokiu atveju gautų antrą pasą, nepateikė.

Jeigu dabar vadinamaisiais dvigubais piliečiais gali būti asmenys iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos pilietybę ir ištremti ar pasitraukę 1940 m. birželio 15 d. – 1990 m. kovo 11 d. okupacijų metu, tai dabar norima šią grupę išplėsti taip, jog dvigubas pasas būtų prieinamas ir pasitraukusiems nuo 1919 m. sausio 9 d. bei visiems jų palikuonims.

Tuo metu pasitraukusieji iš Lietuvos po 1990 m. kovo 11 d. teisės į dvigubą pilietybę neturėtų turėti, išskyrus jų palikuonis, kurie gimdami užsienyje automatiškai tampa atitinkamos šalies piliečiais. Ši nuostata dėl vaikų galioja ir dabar, tuo metu dalis pasaulio lietuvių norėtų, jog dvigubos pilietybės institutas būtų taikomas kiek plačiau.

Tarp grupės siūlymų atsirado ir palengvinimas santuokas užsienyje sudarantiems Lietuvos piliečiams, kurie yra priversti įgyti kitos valstybės pasą. Prezidento sudaryta darbo grupė pasiūlė, jog tuo atveju, kai Lietuvos pilietis sudaro santuoką užsienio šalyje (vadinasi, pagal tos šalies įstatymus) ir yra priverstas įgyti su tuoktinio šalies pasą, tai jam būtų leidžiama drauge išsaugoti ir Lietuvos pilietybę.

Konstitucijos 12 straipsnis numato, kad „išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis“.

Diskusijos dėl dvigubos pilietybės kilo Konstituciniam Teismui išaiškinus, kad nuostata „atskiri atvejai“ reiškia, jog įstatymu gali būti nustatyti tik labai reti, išimtiniai atvejai, kai įgyjant kitos valstybės pilietybę išsaugoma ir Lietuvos pilietybė.

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 14 d., sekmadienį 3:00 val. p.p. Tragiškojo birželio (1941 m.) paminėjimas ir ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukankintus lietuvius, latvius ir estus Dievo Motinos bažnyčioje. Po pamaldų subuvimas parapijos salėje. *Rengia Clevelando Baltiečių Komitetas.*

LAIŠKAI

PRIE SURŪDIJUSIŲ HIDRANTŲ...

Spaudoje skaitome nesąmoningus reikalavimus - dviem kalbom pasai Lietuvoje gyvenantiems kitataučiams turintiems ir gaunantiems didesnes teises ir privilegijas už lietuvius, kurie ir jų senuoliai virš tūkstančio metų kovojo ir žuvo už nuolat mažėjančią Lietuvos teritoriją.

Reikalavimas yra - pasai dviejų tautų, Lietuvių ir kitataučių kalbomis. Sutikus rašyti pasus dvejomis kalbomis neužtektų to vien lenkams, nes rusai to pat reikalautų ir taip pat mūsų kaimynai latviai, estai, vokiečiai ir net kiniečiai, indai, graikai, žydai ir t.t.

Mums priėmus tą nesąmonę būtina reikėtų pakeisti mūsų alfabetą, pridėti viso pasaulio alfabetus. Išmokinti visus lietuvius tuos raidynus ir jų tarmę...

Paimkime Ameriką, kuri

garbina save dėl tolerancijos, viso pasaulio norų ir troškimo supratimo, bet dviem kalbom pasai nėra išduodami. Labai daug lietuviškų pavardžių ir vardų yra taip suamerikoninta, kad ir nebegalima surasti kilmės.

Nėra nei lietuviškų š, č, ą, ę, į, ū, ū ir t.t., vokiškos raidės su dviem taškiukais virš raidės - umliautai - nerašo, lenkiškų raidžių su ramstančiomis lazdelėmis nėra, o jei kas toje demokratinėje Amerikoje bandytų prakišti šį įstatymą pavardės rašyti svetimšalių raidynu būtų daugelio metų pajuokos objektu.

Nebūkime tas surūdijęs gatvės hidrantas prie kurio sustoja visi gatvės šunys, nebūkime nulinkęs medis ant kurio visos ožkos ir ožiai lipa...

Algis Virvytis

PREMJERAS APSTULBĖS NUO "DRAŠIOS LIETUVOS" ĮVAIZDŽIO KŪRIMO

Premjeras Andrius Kubilius teigia, kad jį stulbina po Valsybės kontrolės (VK) audito paviešinta informacija, kaip neefektyviai buvo leidžiami pinigai Lietuvos įvaizdžiui formuoti. Premjeras atsakomybę už tai verčia praėjusiai Vyriausybei ir žada imtis konkrečių veiksmų. Jis sakė dar nežinantis, ar kreipsis į teisėsaugą - tai esą bus nuspręsta detaliau išanalizavus VK išvadas.

"Aš tik noriu pirmą dalyką pabrėžti, kad tai yra ankstesnių vyriausybių veiklos tokiais būdais formuojant tariamai drąsios šalies įvaizdį rezultatai. Mūsų vienas iš pirmųjų veiksmų buvo Vyriausybės kanceliarijoje sustabdyti per, berods, 1,7 mln. litų išlaidas, skirtas irgi vadinamajam įvaizdžiui kurti, kai mes pamatėme, kokios dar ankstesnės Vyriausybės užsakytos įvaizdžio knygos buvo leidžiamos - kurių vienos vertė buvo 700 litų", - *Žinių radijui* dėstė A.Kubilius.

Klausiamas, ar už švaistūniškus sprendimus atsakys kon-

kretūs žmonės, A.Kubilius žadėjo, kad konkrečių žingsnių bus imtasi. "Be abejo, VK tyrimas ir ataskaita pagal galiojančius įstatymus reikalauja konkrečių veiksmų. Tuos veiksmus mes ir imsime realizuoti kartu su Seimo Audito komitetu, svarstydami ataskaitą ir nurodydami, kokie veiksmai turi būti atlikti", - kalbėjo premjeras.

Jis teigė visos ataskaitos dar neskaitęs, bet pabrėžė, kad žiniasklaidoje pateikta informacija - stulbinanti.

"Ataskaitoje pateikti skaičiai iš tikrųjų stulbina - kad šitokiu būdu buvo išleista per 60 mln. litų - visiškai vėjais, visiškai tuščiai, perkant žiniasklaidą ar šiaip savo malonumui (...) Tokie dalykai tikrai negali kartotis Lietuvoje", - įsitikinęs Vyriausybės vadovas.

Lietuvos įvaizdis formuojamas neracionaliai, o šiam tikslui skirtos lėšos naudojamos neefektyviai - šalies įvaizdžiui formuoti išleisti 63 mln. nedavė lauktų rezultatų, paskelbė VK.

LGITIC

Metinis mirties prisiminimas

A.A. Dalia Bulgarytė

70 metų amžiaus, ilgametė chemijos mokytoja Stuyvesant gimnazijoje, New York mieste, mirė 2008 m. gegužės 3 d. nuo plaučių vėžio.

Gimusi Kaune, 1949 m. atvyko į JAV kur 1958 m. įsigijo chemijos bakalauro laipsnį Marygrove kolegijoje Detroite.

Persikėlusi į New York, gavo magistro laipsnį Fordham Universitete ir tęsė studijas daktaratui.

Mokytojavusi keliose mokyklose, ji 1979 m. pradėjo darbą Stuyvesant gimnazijoje, kur išbuvo iki 2007 m. rudens, kada ją pribagė vis pasikartojanti vėžio liga. Velionė paliko seserį Rūtą Fają.

Saulius Šimoliūnas

ALTS LITERATŪRINIŲ KŪRINIŲ KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos literatūriniam romano konkursui "Lietuvai - tūkstantis metų" (*Mes didžiujamės tūkstantmečio meto istorija ir šimtmečiais kurta tautinė kultūra*) iki gegužės 1 dienos buvo gauti 9 kūriniai. Slapyvardžiais pasirašę atsiuntė šiuos kūrinius: Elena Pranciška "Bitė", Vaidotas Gentvila "Nemirtingumo mįslė", Virgis Našlėnas "Skersvėjai", Stasys Šilva "Karališkoji Sopė", Pertas Varnagrotė "Tūkstantmečio užkalbėjimai", Vaišvilkas "Karaliaus Mindaugo sūnaus Vaišvilko kerštas", Sakalė Eglė "Apie trapesnį indą...", Vienišoji "Amžinasis keleivis Abraomas iš Kulvos" ir Saulėnas Durbietis "Saulės, Durbės mūšiai" - Didžiosios Baltų pergalės".

Trys kūriniai jau atspausdinti knygos forma, tad jie neatitinka konkurso sąlygoms, nes jau išleisti.

Lietuvių Operos valdyba pagaliau gavo visas dainininkams iš Lietuvos. Strausso operetės "Šikšnosparnis" spektaklis numatomas ateinantį rudenį.

Lietuvių fondo metinis suvažiavimas įvyko balandžio 25 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Programa vyko sklandžiai. Patvirtinti visi vadovybės pranešimai. Daugiau klausimų buvo Pelnos skirstymo komitetui, kodėl neberemiamos radijo programos ir kiti kultūriniai renginiai. Pavyzdžiui, Lietuvių Operos steigėjas Vytautas Radžius klausė, dėkodamas buvusiems Fondo vadovybėms, kodėl nebeskiriama parama mūsų Operai. Bet į tai atsakymo negavo, nes net Pelnos skirstymo komiteto pirmininkas negalėjo paaiškinti kokie motyvai lėmė, kad ta parama, nors ir simbolinė, nebeskiriama.

DIRVAI AUKOJO

S.Simoliūnas, Detroit, MI	70
G.Balanda, Sterling Hts., MI ..	55
O.Adomaitis, Sunny Hills, FL .	45
D.Čipkus, Willoughby, OH	45
Francel-Jarašunas,	
L. Willowick, OH	45
M.Pautienis,	
W.Barnstable, MA	45
C.Senkevičius, Islington, CAN.	45
V.Žiedonis, Wlby. Hills, OH, ..	45
F.Černius, La Grange, IL	30
A.Sakas, Lancaster, OH	25
J.Kavaliauskas, Livonia, MI ...	10
M.Krisčiūnas,	
Canton Township, MI	10
J.Stankaitis Chesterland, OH ..	10
L.Paskus, Burlington, CAN	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2008 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol..

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškipti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____

Valstybė _____

Zip _____

Tel. numeris _____

PREZIDENTAS APDOVANOJO EUROPOS TAURĖS LAIMĖTOJUS „LIETUVOS RYTO“ KREPŠININKUS IR EUROPOS IMTYNIŲ ČEMPIONATO SIDABRO MEDALIO LAIMĖTOJĄ M. EŽERSKĮ

Vilnius, balandžio 8 d. Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus apdovanojo 2009 metų Europos taurės laimėtojus - Vilniaus „Lietuvos ryto“ krepšininkus, trenerius, komandos vadovus ir rėmėjus, prisidėjusius prie sėkmingo komandos pasirodymo, bei 2009 metų Europos imtynių čempionato sidabro medalio laimėtoją Mindaugą Ežerskį, jo trenerius ir sporto organizatorius.

Prezidentas V. Adamkus įteikė Respublikos Prezidento taurę Vilniaus „Lietuvos ryto“ krepšinio komandai ir apdovanojo krepšininkus bei jų trenerius stiklo figūra „Rombas“, o komandos rėmėjus - stiklo figūra „Ovalas“. 2009 metų Europos imtynių čempionato sidabro laimėtojas Mindaugas Ežerskis, jo treneriai bei sporto organizatoriai buvo apdovanojami stiklo figūromis „Rombas“ ir „Ovalas“.

Kreipdamasis į Lietuvos krepšininkus bei imtynininkus, **Prezidentas pabrėžė, kad sportininkų laimėjimai yra puikiausia dovana Lietuvai.**

„Dar visai neseniai šioje salėje sveikinome Lietuvos rinktinės dviratininkes, o šiandieną turime progos džiaugtis ypatingu įvykiu - „Lietuvos ryto“ krepšininkų iškovota Europos taure ir Europos imtynių čempionate laimėtu sidabro medaliu“, - sakė V. Adamkus.

Prezidentas pažymėjo, kad džiugesį kelia ir tai, jog šios pergalės nėra vien tik laimingo atsitiktinumo dalykas, bet didelėmis valios pastangomis ir kantri darbu pasiektas rezultatas.

Kreipdamasis į „Lietuvos ryto“ krepšinio komandos narius, valstybės vadovas pasidžiaugė, kad jų iškovota pergalė Europos taurės čempionate gražino Lietuvos krepšinį į tą lygį, kai su pasididžiavimu galima teigti, jog vėl esame Europos krepšinio viršūnėse.

„Jūs esate geriausias pavyzdys mūsų jaunajai kartai, kaip su pasiryžimu, užsidegi-

mu ir dvasine stiprybe siekti laimėjimo net ir tada, kai tai iš tiesų yra labai sunku“, - sakė Lietuvos vadovas.

Prezidentas dar kartą padėkojo „Lietuvos ryto“ krepšinio komandos ir Lietuvos imtynių rinktinės sportininkams, treneriams, vadovams bei rėmėjams ir palinkėjo ištvermės, sportinės sėkmės ir geriausios kloties.

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON

Laidojimo įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJŲ SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUT MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204